

5. DAĻA

Nosūtīšanas procedūras

5.1. NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

5.1.1. Piemērošanas joma un vispārīgi noteikumi

Šajā daļā ir izklāstīti noteikumi bīstamu kravu nosūtīšanas procedūrām, kas ir saistītas ar marķēšanu, apzīmēšanu un dokumentāciju, kā arī gadījumos, kad tas ir nepieciešams, nosūtīšanas atļaujām un iepriekšēju paziņošanu.

5.1.2. Transporta taras izmantošana

5.1.2.1. a) Izņemot 5.2.2.1.11. punktā minēto gadījumu, transporta tara:

- i) jāmarķē ar vārdiem "TRANSPORTA TARA"; un
- ii) jāmarķē ar ANO numuru, pirms kura ir burti "UN", kā arī jāapzīmē ar bīstamības zīmēm atbilstoši 5.2.2. sadaļas prasībām attiecībā uz pakām, atbilstoši katrai transporta tarā esošajai bīstamās kravas vienībai;

ja vien nav redzami ANO numuri un bīstamības zīmes attiecībā uz visām bīstamajām kravām, kas atrodas transporta tarā. Ja dažādas pakas jāmarķē ar vienu un to pašu ANO numuru vai to pašu bīstamības zīmi, tad pietiek tos izmantot vienu reizi.

Vārdu "TRANSPORTA TARA" marķējumam, kam jābūt viegli ieraugāmam un izlasāmam, ir izcelsmes valsts oficiālajā valodā un, ja šī valoda nav angļu, franču vai vācu valoda, tad arī angļu, franču vai vācu valodā, ja starp pārvadājumā iesaistītajām valstīm noslēgtajos nolīgumos (ja tādi ir) nav paredzēts citādi.

b) Orientācijas bultas, kas attēlotas 5.2.1.9.punktā, jāizvieto uz divām pretējām sānu malām šādai transporta tarai:

- i) uz transporta taras ar pakām, kuras jāmarķē saskaņā ar 5.2.1.9.1.punktu, izņemot gadījumus, ja iepakojuma marķējums ir palicis redzams, un
- ii) uz transporta taras, kurā ir šķidrums pakās, kuras nav nepieciešams marķēt atbilstoši 5.2.1.9.2. punktam, izņemot gadījumu, kad slēģelementi paliek redzami.

5.1.2.2. Katrai transporta tarā esošajai bīstamo kravu pakai jāatbilst visiem piemērojamajiem *RID* noteikumiem. Transporta tara nedrīkst kaitēt katras atsevišķas pakas paredzētajam uzdevumam.

5.1.2.2. Katra paka ar marķējumu, kas sniedz norādījumus pakas novietošanai saskaņā ar 5.2.1.9. punktu, un kura tiek ievietota transporta tarā vai lielā iepakojumā, jānovieto saskaņā ar šiem marķējumiem.

5.1.2.3. Jauktās iekraušanas aizliegumi attiecas arī uz transporta taru.

5.1.3. Tukši, neattīrīti iepakojumi (tostarp *IBC* un lieli iepakojumi), cisternas, kā arī beztaras pārvadāšanai izmantotie vagoni un konteineri

5.1.3.1. Tukšus, neattīrītus iepakojumus (tostarp *IBC* un lielos iepakojumus), cisternas (ieskaitot cisternvagonus, baterijvagonus, nomontējamas cisternas, portatīvās cisternas, cisternkonteinerus, *MEGC*), kā arī beztaras pārvadāšanai izmantotos vagonus un konteinerus, kuros bijušas dažādu klašu bīstamas kravas, izņemot 7. klases kravas, jāmarķē un jāapzīmē tāpat kā piepildītā stāvoklī.

PIEZĪME. Par dokumentāciju skatīt 5.4. nodaļu.

5.1.3.2. Iepakojumus, tostarp *IBC*, un cisternas, kas izmantoti radioaktīva materiāla pārvadāšanai, nedrīkst izmantot citu kravu glabāšanai vai pārvadāšanai, ja tie nav attīrīti tā, ka beta un gamma starojuma, kā arī mazo toksiska alfa starojuma radiācijas līmenis ir mazāks par 0,4 Bq/cm², un visa pārējā alfa starojuma radiācijas līmenis ir mazāks par 0,04 Bq/cm².

5.1.4. **Jauktā iepakošana**

Ja vienā ārējā iepakojumā ir iepakotas divas vai vairākas bīstamas kravas, tad paku jāapzīmē un jāmarķē ar katrai vielai vai izstrādājumam paredzēto apzīmējumu un marķējumu. Ja dažādām kravām vajadzīga viena un tā pati bīstamības zīme, tad pietiek to izmantot vienu reizi.

5.1.5. **Vispārīgi noteikumi attiecībā uz 7. klasi**

5.1.5.1. **Pārvadāšanas apstiprināšana un iepriekšēja paziņošana**

5.1.5.1.1. *Vispārīgas prasības*

Papildus 6.4. nodaļā aprakstītajam pakas konstrukcijas apstiprinājumam noteiktos gadījumos (5.1.5.1.2. un 5.1.5.1.3.) ir nepieciešams arī daudzpusējs pārvadāšanas apstiprinājums. Dažos gadījumos (5.1.5.1.4.) par pārvadāšanu ir nepieciešams arī paziņot kompetentajām iestādēm.

5.1.5.1.2. *Pārvadāšanas apstiprinājums*

Daudzpusējs apstiprinājums ir nepieciešams:

- a) tādu B(M) tipa paku pārvadāšanai, kuras neatbilst 6.4.7.5. punkta prasībām vai kuras ir konstruētas, paredzot kontrolētu periodiskas ventilēšanas iespēju;
- b) tādu B(M) tipa paku pārvadāšanai, kuras satur radioaktīvu materiālu, kura aktivitāte ir lielāka par attiecīgi 3000 A₁ vai 3000 A₂, vai 1000 TBq; skatoties, kurš no šiem lielumiem ir mazākais;
- c) skaldmateriālu saturošu paku pārvadāšanai, ja vienā vagonā vai konteinerā šo paku kodolkritiskuma drošības indeksu summa ir lielāka par 50;

izņemot gadījumu, kad kompetentā iestāde ar īpašu noteikumu tās izsniegtajā konstrukcijas apstiprinājumā (skatīt 5.1.5.2.1.) drīkst atļaut veikt pārvadāšanu uz vai caur savu valsti bez pārvadāšanas apstiprinājuma.

5.1.5.1.3. *Pārvadāšanas apstiprināšana īpašā kārtībā*

Kompetentā iestāde drīkst apstiprināt noteikumus, ar kuriem sūtījumu, kas neatbilst pilnībā visām piemērojamām RID prasībām, drīkst pārvadāt īpašā kārtībā (skatīt 1.7.4.).

5.1.5.1.4. *Paziņojumi*

Kompetentām iestādēm jāpaziņo šādos gadījumos:

- a) ja kādai pakai nepieciešams kompetentās iestādes apstiprinājums, tad pirms pirmās pārvadāšanas nosūtītājam jānodrošina to, ka, pārvadāšanas izcelsmes valsts un visu to valstu, caur kurām vai uz kurām sūtījums jāved, kompetentajām iestādēm ir iesniegtas spēkā esošo attiecīgās pakas konstrukcijas apstiprinājuma sertifikātu kopijas. Nosūtītājam nav jāgaida kompetentās iestādes apliecinājums par sertifikāta saņemšanu, arī kompetentajai iestādei nav pienākuma sniegt šādu apliecinājumu;
- b) attiecībā uz šāda veida pārvadāšanu:
 - i) C tipa pakām ar radioaktīvu materiālu, kura aktivitāte ir lielāka par: attiecīgi 3000 A₁ vai 3000 A₂, vai 1000 TBq, skatoties, kurš no šiem lielumiem ir mazākais;
 - ii) B(U) tipa pakām ar radioaktīvu materiālu, kura aktivitāte ir lielāka par attiecīgi 3000 A₁ vai 3000 A₂, vai 1000 TBq, skatoties, kurš no šiem lielumiem ir mazākais;
 - iii) B(M) tipa pakām;
 - iv) pārvadāšanu īpašā kārtībā.

Nosūtītājam jāsniedz paziņojums kompetentai iestādei pārvadāšanas izcelsmes valstī un katrā valstī, caur kuru vai uz kuru sūtījums jāved. Šim paziņojumam

jānonāk katrā kompetentajā iestādē pirms pārvadāšanas uzsākšanas, vēlams vismaz septiņas dienas iepriekš;

- c) nosūtītājam nav nepieciešams sūtīt atsevišķu paziņojumu, ja pieprasītā informācija ir jau iekļauta pieteikumā pārvadāšanas apstiprinājumam;
- d) paziņojumā par sūtījumu jāiekļauj
 - i) pietiekamu informāciju, lai varētu identificēt paku vai pakas, ieskaitot visu piemērojamo sertifikātu numurus un identifikācijas marķējumus;
 - ii) informāciju par pārvadāšanas datumu, paredzamo pienākšanas datumu un paredzēto maršrutu;
 - iii) radioaktīvā(-o) materiāla(-u) vai radionuklīda(-u) nosaukumu(-us);
 - iv) radioaktīvā materiāla fizikālās un ķīmiskās formas aprakstu vai informāciju, ka tas ir vai nu īpašas formas, vai arī mazdisperss radioaktīvais materiāls; un
 - v) radioaktīvā satura maksimālo aktivitāti pārvadāšanas laikā, izteiktu bekerelos (Bq) ar atbilstošu SI prefiksa simbolu (skatīt 1.2.2.1.). Skaldmateriālam aktivitātes vietā drīkst norādīt skaldmateriāla (vai maisījumam - katra skaldāmā nuklīda, ja attiecināms) masu gramos (g) vai gramu daudzkārtņos.

5.1.5.2. Kompetentās iestādes izdotie sertifikāti

5.1.5.2.1. Kompetentās iestādes izdoti sertifikāti ir vajadzīgi par turpmāk minēto:

- a) par konstrukciju:
 - i) īpašas formas radioaktīvajam materiālam;
 - ii) mazdispersam radioaktīvajam materiālam;
 - iii) pakām, kas satur 0,1 kg vai vairāk urāna heksafluorīda;
 - iv) visām pakām, kas satur skaldmateriālu, ja vien uz to neattiecas izņēmumi saskaņā ar 6.4.11.2. punktu;
 - v) B(U) tipa pakām un B(M) tipa pakām;
 - vi) C tipa pakām;
- b) par īpašo kārtību;
- c) atsevišķos gadījumos par pārvadāšanu (skatīt 5.1.5.1.2.).

Sertifikātos jāapliecina, ka ir izpildītas piemērojamās prasības, un konstrukcijas apstiprinājumiem - jānorāda konstrukcijas identifikācijas marķējumu.

Pakas konstrukcijas un pārvadāšanas apstiprinājuma sertifikātus drīkst apvienot vienā sertifikātā.

Sertifikātiem un to pieteikumiem jāatbilst 6.4.23. sadaļas prasībām.

5.1.5.2.2. Nosūtītājam ir jābūt katra nepieciešamā sertifikāta kopijai.

5.1.5.2.3. Attiecībā uz paku konstrukcijām, par kurām nav vajadzīgs kompetentās iestādes izdots sertifikāts, nosūtītājam pēc pieprasījuma kompetentajai iestādei pārbaudei jāsniedz dokumentārus pierādījumus, ka pakas konstrukcija atbilst visām piemērojamām prasībām.

5.1.5.3. Transporta indeksa (TI) un kodolkritiskuma drošības indeksa (CSI) noteikšana

5.1.5.3.1. Transporta indekss (TI) pakai, transportai tarai, konteineram, kā arī neiepakotam LSA-I vai SCO-I ir skaitlis, ko iegūst saskaņā ar šādu procedūru:

- a) nosaka maksimālo radiācijas līmeni milizīvertos stundā (mSv/h) 1 m attālumā no pakas, transporta taras, konteineru vai neiepakota LSA-I un SCO-I ārējās virsmas. Noteikto vērtību reizina ar 100, un iegūtais skaitlis ir transporta indekss. Urāna un

torija rūdām un to koncentrātiem par maksimālo radiācijas līmeni jebkurā punktā 1 m attālumā no kravas ārējās virsmas drīkst pieņemt:

0,4 mSv/h urāna un torija rūdām un fizikālajiem koncentrātiem;
 0,3 mSv/h torija ķīmiskajiem koncentrātiem;
 0,02 mSv/h urāna ķīmiskajiem koncentrātiem, kas nav urāna heksafluorīds;

- b) cisternām, konteineriem un neiekasotiem LSA-I un SCO-I lielumu, ko nosaka augstāk esošajā a) apakšpunktā, jāreizina ar attiecīgo koeficientu no 5.1.5.3.1. tabulas;
- c) vērtības, ko iegūst augstāk esošajos a) un b) apakšpunktos, jānoapaļo uz augšu līdz pirmajai zīmei aiz komata (piemēram, 1,13 noapaļo uz 1,2), izņemot 0,05 un mazākus skaitļus, ko drīkst uzskatīt par nulli.

5.1.5.3.1. tabula. Reizināšanas koeficienti cisternām, konteineriem un neiekasotiem LSA-I un SCO-I

Kravas izmērs ^a	Reizināšanas koeficients
kravas izmērs ≤ 1 m ²	1
1 m ² < kravas izmērs ≤ 5 m ²	2
5 m ² < kravas izmērs ≤ 20 m ²	3
20 m ² < kravas izmērs	10

^a Mēra kravas lielāko šķērsriezuma laukumu.

- 5.1.5.3.2. Transporta indeksu attiecībā uz katru transporta taru, konteineru vai vagonu jānosaka vai nu kā visu tajā esošo paku TI summu, vai arī veicot tiešus radiācijas līmeņa mērījumus, izņemot transporta taras, kura nav stingra, gadījumā, attiecībā uz kuru transporta indeksu jānosaka tikai kā visu paku transporta indeksu summu.
- 5.1.5.3.3. Katras transporta taras vai konteineru kodolkritiskuma drošības indeksu jānosaka, summējot visu tajā esošo paku CSI. Tāpat jārikojas, nosakot CSI kopsummam sūtījumam vai vagonā iekrautajai kravai.
- 5.1.5.3.4. Pakām un transporta tarai jāpiešķir kategoriju I–BALTS (*I-WHITE*), II–DZELTENS (*II-YELLOW*) vai III–DZELTENS (*III-YELLOW*) saskaņā ar 5.1.5.3.4. tabulā norādītajiem nosacījumiem un ievērojot šādas prasības:
- a) nosakot attiecīgo kategoriju pakai vai transporta tarai, jāņem vērā transporta indeksu un virsmas radiācijas līmeni. Ja transporta indekss atbilst vienai kategorijai, bet radiācijas līmenis uz ārējās virsmas — citai kategorijai, paku vai transporta taru jāiekļauj augstākajā kategorijā. Šim mērķim kategoriju I–BALTS uzskata par viszemāko kategoriju;
- b) transporta indeksu jānosaka pēc procedūrām, kas noteiktas 5.1.5.3.1. un 5.1.5.3.2. punktā;
- c) ja virsmas radiācijas līmenis ir lielāks par 2 mSV/h, paku vai transporta taru jāpārvadā ekskluzīvas lietošanas režīmā un saskaņā ar 7.5.11. sadaļas CW33 (3.5) a) noteikumiem;
- d) paku, kuru pārvadā īpašā kārtībā, jāiekļauj kategorijā III–DZELTENS, ja vien nav piemēroti 5.1.5.3.5.punkta nosacījumi;
- e) transporta taru, kurā ir pakas, kuras pārvadā īpašā kārtībā, jāiekļauj kategorijā III–DZELTENS, ja vien nav piemēroti 5.1.5.3.5.punkta nosacījumi.

5.1.5.3.4. tabula: Paku un transporta taras kategorijas

Nosacījumi		
Transporta indekss	Maksimālais radiācijas līmenis jebkurā ārējās virsmas punktā	Kategorija
0 ^a	Ne vairāk kā 0,005 mSv/h	I-BALTS
Vairāk nekā 0, bet ne vairāk kā 1 ^a	Vairāk nekā 0,005 mSv/h, bet ne vairāk kā 0,5 mSv/h	II-DZELTENS
Vairāk nekā 1, bet ne vairāk kā 10	Vairāk nekā 0,5 mSv/h, bet ne vairāk kā 2 mSv/h	III-DZELTENS
Vairāk nekā 10	Vairāk nekā 2 mSv/h, bet ne vairāk kā 10 mSv/h	III-DZELTENS ^b

^a Ja izmērot noteiktais TI nav lielāks par 0,05, tad saskaņā ar 5.1.5.3.1. punkta c) apakšpunktu izmantojamā vērtība drīkst būt nulle.

^b Bez tam jāpārvadā ekskluzīvaslietošanas režīmā.

5.1.5.3.5. Ja starptautiski tiek pārvadātas pakas, kurām nepieciešams kompetentās iestādes izsniegts konstrukcijas vai pārvadāšanas apstiprinājums un kurām dažādās ar pārvadāšanu saistītās valstīs piemēro dažādus apstiprinājuma veidus, visos gadījumos kategorijas noteikšanu jāveic saskaņā ar konstrukcijas izcelsmes valsts sertifikātu.

5.1.5.4. Īpaši nosacījumi attiecībā uz izņēmuma pakām

5.1.5.4.1. Izņēmuma pakas salasāmi un izturīgi iepakojuma ārpusē jāmarķē ar:

- ANO numuru, pirms kura ir burti "UN";
- nosūtītāja vai saņēmēja, vai abu identifikāciju; un
- pieļaujamo bruto masu, ja tā pārsniedz 50 kg.

5.1.5.4.2. Uz radioaktīvā materiāla izņēmuma pakām neattiecas 5.4.nodaļā paredzētās dokumentācijas prasības, atskaitot to, ka pārvadājuma dokumentā, tādā kā konosaments, gaisa kravas pavadzīme vai CMR, vai CIM pavadzīme, jānorāda ANO numuru un pirms tā burtus "UN", kā arī nosūtītāja un saņēmēja nosaukumu un adresi.

5.1.5.5. Apstiprināšanas un iepriekšējas paziņošanas prasību kopsavilkums

1. PIEZĪME. Pirms katras tādas pakas pirmreizējās pārvadāšanas, par kuru vajadzīgs kompetentās iestādes izdots konstrukcijas apstiprinājums, nosūtītājam jānodrošina, ka visu maršrutā esošo valstu kompetentajām iestādēm tiek iesniegta derīga attiecīgās pakas konstrukcijas apstiprinājuma sertifikāta kopija (skatīt 5.1.5.1.4. punkta a) apakšpunktu).

2. PIEZĪME. Paziņojums ir vajadzīgs, ja saturs pārsniedz $3 \times 10^3 A_1$ vai $3 \times 10^3 A_2$, vai 1000 TBq; (skatīt 5.1.5.1.4. punkta b) apakšpunktu).

3. PIEZĪME. Daudzpusējs pārvadāšanas apstiprinājums ir vajadzīgs, ja saturs pārsniedz $3 \times 10^3 A_1$ vai $3 \times 10^3 A_2$, vai 1000 TBq, vai ja ir atļauta kontrolēta periodiska ventilēšana (skatīt 5.1.5.1.).

4. PIEZĪME. Skatīt apstiprināšanas un iepriekšējas paziņošanas noteikumus, kas attiecas uz paku dotā materiāla pārvadāšanai.

Priekšmets	ANO numurs	Vajadzīgs kompetentās iestādes apstiprinājums		Pirms katras pārvadāšanas nosūtītājam jāinformē kompetentās iestādes izcelsmes valstī un maršruta valstīs ^a	Atsauces
		Izcelsmes valsts	Maršruta valstis ^a		
Neminētu A ₁ un A ₂ vērtību aprēķins	—	Jā	Jā	Nē	—
Izņēmuma pakas — pakas konstrukcija — pārvadāšana	2908, 2909, 2910, 2911	Nē Nē	Nē Nē	Nē Nē	—
LSA materiāls ^b un SCO ^b rūpnieciskās 1., 2. vai 3. tipa pakas, nav skaldmateriāls vai ir skaldmateriāls izņēmumu robežās — pakas konstrukcija, — pārvadāšana	2912, 2913, 3321, 3322	Nē Nē	Nē Nē	Nē Nē	—
A tipa pakas ^b , nav skaldmateriāls vai ir skaldmateriāls izņēmumu robežās — pakas konstrukcija, — pārvadāšana	2915, 3332	Nē Nē	Nē Nē	Nē Nē	—
B(U) tipa pakas ^b , nav skaldmateriāls vai ir skaldmateriāls izņēmumu robežās — pakas konstrukcija, — pārvadāšana	2916	Jā Nē	Nē Nē	Skatīt 1. piezīmi Skatīt 2. piezīmi	5.1.5.1.4. b), 5.1.5.2.1. a), 6.4.22.2.
B(M) tipa pakas ^b , nav skaldmateriāls vai ir skaldmateriāls izņēmumu robežās — pakas konstrukcija, — pārvadāšana	2917	Jā Skatīt 3. piezīmi	Jā Skatīt 3. piezīmi	Nē Jā	5.1.5.1.4. b), 5.1.5.2.1. a), 5.1.5.1.2., 6.4.22.3.
C tipa pakas ^b , nav skaldmateriāls vai ir skaldmateriāls izņēmumu robežās — pakas konstrukcija, — pārvadāšana	3323	Jā Nē	Nē Nē	Skatīt 1. piezīmi Skatīt 2. piezīmi	5.1.5.1.4. b), 5.1.5.2.1. a), 6.4.22.2.
Skaldmateriāla pakas — pakas konstrukcija, — pārvadāšana: — kodolkritiskuma drošības indeksu summa nav lielāka par 50 — kodolkritiskuma drošības indeksu summa ir lielāka par 50	2977, 3324, 3325, 3326, 3327, 3328, 3329, 3330, 3331, 3333	Jā ^c Nē ^d Jā	Jā ^c Nē ^d Jā	Nē Skatīt 2. piezīmi Skatīt 2. piezīmi	5.1.5.2.1. a), 5.1.5.1.2., 6.4.22.4., 6.4.22.5.
Īpašas formas radioaktīvais materiāls — konstrukcija, — pārvadāšana	— Skatīt 4. piezīmi	Jā Skatīt 4. piezīmi	Nē Skatīt 4. piezīmi	Nē Skatīt 4. piezīmi	1.6.6.3., 5.1.5.2.1. a) 6.4.22.5.
Mazdispers radioaktīvais materiāls — konstrukcija, — pārvadāšana	— Skatīt 4. piezīmi	Jā Skatīt 4. piezīmi	Nē Skatīt 4. piezīmi	Nē Skatīt 4. piezīmi	5.1.5.2.1. a), 6.4.22.3.
Pakas, kas satur 0,1 kg vai vairāk urāna heksafluorīda — konstrukcija, — pārvadāšana	— Skatīt 4. piezīmi	Jā Skatīt 4. piezīmi	Nē Skatīt 4. piezīmi	Nē Skatīt 4. piezīmi	5.1.5.2.1. a), 6.4.22.1.
Īpašā kārtība — pārvadāšana	2919, 3331	Jā	Jā	Jā	1.7.4.2., 5.1.5.2.1. b), 5.1.5.1.4. b)

Priekšmets	ANO numurs	Vajadzīgs kompetentās iestādes apstiprinājums		Pirms katras pārvadāšanas nosūtītājam jāinformē kompetentās iestādes izcelsmes valstī un maršruta valstīs ^a	Atsauces
		Izcelsmes valsts	Maršruta valstis ^a		
Apstiprinātas paku konstrukcijas, uz kurām attiecas pārejas noteikumi	—	Skatīt 1.6.6. sadaļ u	Skatīt 1.6.6. sadaļ u	Skatīt 1. piezīmi	1.6.6.1., 1.6.6.2., 5.1.5.1.4. b), 5.1.5.2.1. a), 5.1.5.1.2.

^a Valstis, no kurām vai caur kurām sūtījumu ved vai kurās to ievēd.

^b Ja radioaktīvais saturs ir skaldmateriāls, kam nepiemēro izņēmumu no noteikumiem par pakām ar skaldmateriālu, tad jāpiemēro noteikumus par skaldmateriāla pakām (skatīt 6.4.11.).

^c Skaldmateriālu paku konstrukcijai arī var būt vajadzīgs apstiprinājums saistībā ar kādu citu tabulas pozīciju.

^d Tomēr pārvadāšanai var būt vajadzīgs apstiprinājums saistībā ar kādu citu tabulas pozīciju.

5.2. NODAĻA

MARKĒŠANA UN APZĪMĒŠANA

5.2.1. Paku marķēšana

PIEZĪME. Par marķējumiem, kas attiecas uz iepakojumu, lielo iepakojumu, gāzes tvertņu un IBC konstrukciju, pārbaudēm un apstiprināšanu, skatīt 6. daļu.

5.2.1.1. Ja RID neparedz ko citu, tad katru paku skaidri un noturīgi jāmarķē ar tajā iepakoto bīstamo kravu atbilstošo ANO numuru, pirms kura ir burti "UN". Neiekot izstrādājumu gadījumā marķējumam jābūt uz paša izstrādājuma, tā balsta vai uz tā kraušanas palīgiekārtas, glabāšanas vai iedarbināšanas ierīcēm.

5.2.1.2. Visiem paku marķējumiem, ko paredz šī nodaļa,

- a) jābūt viegli pamanāmiem un salasāmiem;
- b) jābūt izturīgiem pret atmosfēras iedarbību bez jūtamas to kvalitātes samazināšanās.

5.2.1.3. Glabāšanas iepakojumus papildus jāmarķē ar vārdu "AVĀRIJAS" („SALVAGE”).

5.2.1.4. Vidējas kravnesības konteineriem, kuru ietilpība ir lielāka par 450 litriem, un lieliem iepakojumiem marķējumam jābūt uz divām pretējām sānu malām.

5.2.1.5. **Papildnoteikumi attiecībā uz 1. klases kravām**

Uz pakām ar 1. klases kravām papildus jābūt oficiālajam kravas nosaukumam, kas ir noteikts atbilstoši 3.1.2. sadaļai. Šim marķējumam skaidri salasāma un neizdzēšama uzraksta veidā jābūt izcelsmes valsts oficiālajā valodā, un, ja šī valoda nav angļu, franču, itāļu vai vācu valoda, tad angļu, franču, itāļu vai vācu valodā, ja vien līgumos, kas noslēgti starp pārvadājumā iesaistītajām valstīm nav paredzēts citādi.

Militāros sūtījumos 1.5.2. sadaļas izpratnē, pārvadājot tos kā vagona sūtījumu vai kā pilnu kravu, pakas drīkst marķēt nevis ar oficiālo kravas nosaukumu, bet ar aprakstiem, ko noteikusi kompetentā militārā iestāde.

5.2.1.6. **Papildnoteikumi 2. klases kravām**

Uz atkārtoti piepildāmām tvertnēm jābūt šādām skaidri salasāmām un neizdzēšamām ziņām:

a) gāzes vai gāzu maisījuma ANO numurs un oficiālais kravas nosaukums, kas noteikts atbilstoši 3.1.2. sadaļai.

Ja gāzes ir klasificētas ar C.N.P. ierakstu, tad papildus gāzes ANO numuram jānorāda tikai gāzes tehniskais nosaukums¹.

Ja ir gāzu maisījums, tad jānorāda ne vairāk kā divas sastāvdaļas, kuras visvairāk nosaka gāzes bīstamību;

b) saspiestām gāzēm, kuras piepilda pēc masas, un sašķidrinātām gāzēm - vai nu maksimālā pildījuma masa un taras masa tvertnei kopā ar ierīcēm un iekārtām, kas ir pievienotas cisternai piepildīšanas laikā, vai arī bruto masa;

c) nākamās periodiskās inspicēšanas datums (gads).

Šīs ziņas drīkst būt iegravētas, norādītas uz izturīga informācijas diska vai zīmes, kas piestiprināta tvertnei, vai norādītas ar neizdzēšamu un skaidri saskatāmu marķējumu, uzkrāsojot vai citā līdzvērtīgā veidā.

¹ Tehniskā nosaukuma vietā drīkst izmantot vienu no šādiem nosaukumiem:

- ANO nr. 1078 dzesējoša gāze, C.N.P.: maisījums F1, maisījums F2, maisījums F3;
- ANO nr. 1060 metilacetilēna un propadiēna maisījums, stabilizēts: maisījums P1, maisījums P2;
- ANO nr. 1965 ogļūdeņražu gāzu maisījums, sašķidrināts, C.N.P.: maisījums A vai butāns, maisījums A01 vai butāns, maisījums A02 vai butāns, maisījums A0 vai butāns, maisījums A1, maisījums B1, maisījums B2, maisījums B, maisījums C vai propāns;
- ANO nr.1010 butadiēni, stabilizēti: 1,2-Butadiēns, stabilizēts, 1,3-Butadiēns, stabilizēts.

1. **PIEZĪME.** Skatīt arī 6.2.2.7. punktu.

2. **PIEZĪME.** Par atkārtoti neuzpildāmām tvertnēm skatīt 6.2.2.8. punktu.

5.2.1.7. Īpaši marķēšanas noteikumi 7. klases kravām

5.2.1.7.1. Katru paku salasāmi un izturīgi iepakojuma ārpusē jāmarķē, identificējot vai nu nosūtītāju, vai saņēmēju, vai arī abus.

5.2.1.7.2. Katru paku, kas nav izņēmuma paka, salasāmi un izturīgi iepakojuma ārpusē jāmarķē, norādot ANO numuru, pirms kura ir burti “UN”, un oficiālo kravas nosaukumu. Izņēmuma paku marķējumam jāatbilst 5.1.5.4.1.punkta prasībām.

5.2.1.7.3. Katru paku, kuras bruto masa pārsniedz 50 kg, salasāmi un izturīgi iepakojuma ārpusē jāmarķē, norādot pieļaujamo bruto masu.

5.2.1.7.4. Katru paku, kas atbilst

- a) IP-1 tipa pakas, IP-2 tipa pakas vai IP-3 tipa pakas konstrukcijai,- salasāmi un izturīgi iepakojuma ārpusē jāmarķē, norādot attiecīgi “*TYPE IP-1*”, “ *TYPE IP-2*” vai “*TYPE IP-3*”;
- b) A tipa pakas konstrukcijai - salasāmi un izturīgi iepakojuma ārpusē jāmarķē ar vārdiem “*TYPE A*”;
- c) IP-2 tipa pakas, IP-3 tipa pakas vai A tipa pakas konstrukcijai - , salasāmi un izturīgi iepakojuma ārpusē jāmarķē, norādot šīs konstrukcijas izcelsmes valsts starptautisko transportlīdzekļu reģistrācijas kodu (*VRI* kodu)² un vai nu izgatavotāju nosaukumu, vai citu konstrukcijas izcelsmes valsts kompetentās iestādes noteiktu iepakojuma identifikācijas marķējumu.

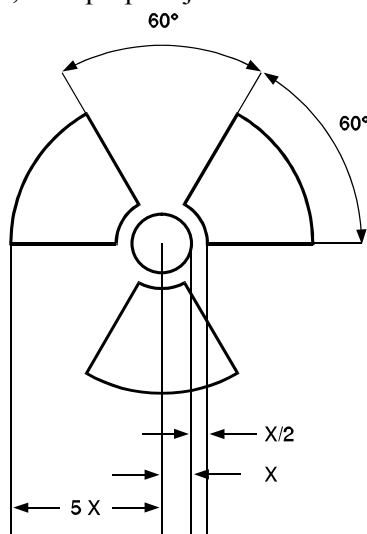
5.2.1.7.5. Uz katras pakas, kas atbilst kompetentās iestādes apstiprinātai konstrukcijai, iepakojuma ārējās virsmas jābūt salasāmam un izturīgam marķējumam, kurā norādīts:

- a) identifikācijas zīme, ko kompetentā iestāde piešķirusi šai konstrukcijai;
- b) sērijas numurs katra šai konstrukcijai atbilstoša iepakojuma individuālai apzīmēšanai;
- c) B(U) tipa vai B(M) tipa paku konstrukcijas gadījumā — uzraksts “*TYPE B(U)*” vai “*TYPE B(M)*”; un
- d) C tipa paku konstrukcijas gadījumā — uzrakstu “*TYPE C*”.

² Starptautiskajā satiksmē izmantojamo mehānisko transportlīdzekļu atšķirības zīme saskaņā ar Vīnes Konvenciju par ceļu satiksmi (1968).

- 5.2.1.7.6. Katrai pakai, kas atbilst B(U) tipa, B(M) tipa vai C tipa pakas konstrukcijai, vistālāk ārpusē atodošās tvertnes, kas ir uguns un ūdens izturīga, virsmu ar iegravēšanas, iespiešanas vai ar citu uguns un ūdens izturīgu paņēmieni skaidri jāmarķē ar zemāk attēloto āboliņa lapas simbolu.

Āboliņa lapas simbols, kura proporcijas balstās uz iekšējā apla rādiusu X.

Minimālais pieļaujamais X lielums ir 4 mm.

- 5.2.1.7.7. Ja LSA-I vai SCO-I materiāls ir ievietots tvertnēs vai ietinamos materiālos un to pārvadā saskaņā ar ekskluzīvas lietošanas noteikumiem atbilstoši 4.1.9.2.3. punktam, tad uz šo tvertņu vai ietinamo materiālu ārējās virsmas drīkst būt attiecīgi marķējums “*RADIOACTIVE LSA-I*” vai “*RADIOACTIVE SCO-I*”.
- 5.2.1.7.8. Ja starptautiski tiek pārvadātas pakas, kurām nepieciešams kompetentās iestādes izsniegts konstrukcijas vai pārvadāšanas apstiprinājums un kurām dažādās ar pārvadāšanu saistītās valstīs piemēro dažādus apstiprinājuma veidus, visos gadījumos marķējumam jāatbilst konstrukcijas izcelsmes valsts sertifikātā norādītajam.
- 5.2.1.8. Īpaši marķēšanas noteikumi videi kaitīgām vielām**
- 5.2.1.8.1. Pakas, kas satur 2.2.9.1.10. punkta kritērijiem atbilstošas videi kaitīgas vielas, izturīgi jāmarķē ar 5.2.1.8.3. punktā attēloto videi kaitīgas vielas zīmi, izņemot atsevišķos iepakojumus un kombinētos iepakojumus, ja šādi atsevišķie iepakojumi vai šādu kombinēto iepakojumu iekšējie iepakojumi satur:
- šķidrumu 5 l vai mazākā daudzumā; vai
 - cietu vielu ar 5 kg vai mazāku neto masu.
- 5.2.1.8.2. Videi kaitīgu vielu zīmi jānovieto blakus marķējumam, kas pieprasīts 5.2.1.1. punktā. Jāizpilda 5.2.1.2. un 5.2.1.4. punkta prasības.
- 5.2.1.8.3. Videi kaitīgas vielas zīmei ir jābūt šādai. Zīmes izmēri ir 100 mm × 100 mm, ja vien paku izmēri nav tādi, ka uz tām ir iespējams izvietot tikai mazāka izmēra zīmes.

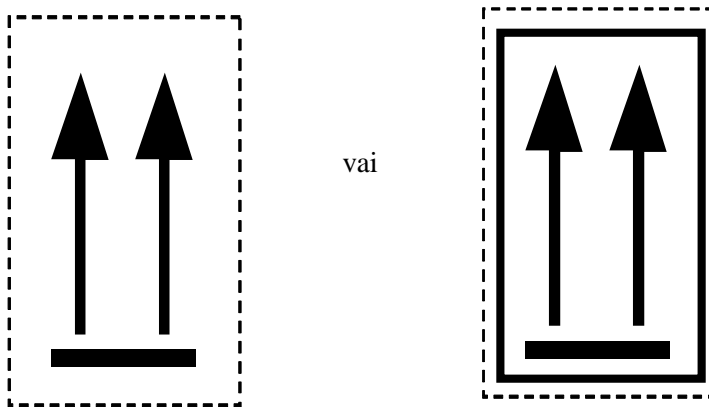
Simbols (zivs un koks): melns uz balta vai piemērota kontrastējoša fona.

5.2.1.9. Orientācijas bultas

- 5.2.1.9.1. Izņemot 5.2.1.9.2. punktā paredzētos gadījumus:

- kombinētie iepakojumi, kuru iekšējos iepakojumos ir šķidrumi;
- atsevišķie iepakojumi, kas aprīkoti ar ventilācijas atverēm, un
- kriegēnas tvertnes, kas paredzētas atdzesētu sašķidrinātu gāzu pārvadāšanai,

salasāmi jāmarķē ar orientācijas bultām, kas ir līdzīgas attēlam turpmāk redzamajā zīmējumā vai kas atbilst standarta ISO 780:1997 specifikācijām. Orientācijas bultas jāizvieto divās pretējās vertikālajās pakas malās tā, lai bultas rādītu pareizo novietošanas virzienu uz augšu. Tās ir taisnstūrveida rāmī un tik lielas, lai būtu skaidri saredzamas proporcionāli pakas lielumam. Apkārt bultām drīkst iezīmēt taisnstūrveida rāmīti.

Divas melnas vai sarkanās bultas uz balta vai piemērota kontrastējoša fona. Taisnstūra rāmītis nav obligāts.

5.2.1.9.2. Orientācijas bultas nav nepieciešamas uz pakām, kurās ir:

- spiedientvertnes, izņemot kriegēnas tvertnes;
- bīstamās kravas iekšējos iepakojumos ar ne vairāk kā 120 ml ietilpību, kas apgādāti ar pietiekamu daudzumu absorbējoša materiāla starp iekšējo un ārējo iepakojumu, lai pilnībā absorbētu šķidro saturu;
- 6.2. klases infekciozās vielas primārajās tvertnēs, kuru ietilpība nepārsniedz 50 ml;
7. klases radioaktīvas vielas IP-2, IP-3, A, B(U), B(M) vai C tipa pakas;
- izstrādājumi, kas ir noplūdes droši jebkādā pozīcijā (piemēram, spirts vai dzīvsudrabs termometros, aerosoli, u.c.); vai
- kombinētie iepakojumi, kas satur hermētiski noslēgtus iekšējos iepakojumus, kuri katrs satur ne vairāk kā 500 ml.

5.2.1.9.3. Uz pakas, kas marķēta saskaņā ar šī punkta noteikumiem, nedrīkst attēlot bultas, kuru mērķis nav norādīt pakas pareizo novietošanas virzienu.

5.2.2. Paku apzīmēšana

PIEZĪME. Apzīmējot ar bīstamības zīmēm, mazos konteinerus jāuzskata par pakām.

5.2.2.1. Apzīmēšanas noteikumi

5.2.2.1.1. Katrs izstrādājums vai viela, kas minēta 3.2. nodaļas A tabulā, jāapzīmē ar 5. slejā norādītajām bīstamības zīmēm, ja vien 6. slejā norādītais īpašais noteikums neparedz ko citu.

5.2.2.1.2. Bīstamības zīmes drīkst aizstāt ar nenodzēšamu brīdinājuma marķējumu, kurš pilnībā atbilst paredzētajiem paraugiem.

5.2.2.1.3. līdz

5.2.2.1.5. (*Rezervēti*)

5.2.2.1.6. Izņemot 5.2.2.2.1.2. punktā paredzēto, katru bīstamības zīmi:

- jāpiestiprina vienai un tai pašai pakas virsmai, ja to atļauj pakas izmēri; uz 1. un 7. klases pakām — pie marķējuma, kurā norādīts oficiālais kravas nosaukums;

- b) jāizvieto uz pakas tā, lai nekāda iepakojuma daļa vai stiprinājums un nekāda cita bīstamības zīme vai cits marķējums neaizsegto to vai neierobežotu tās redzamību; un
- c) jāizvieto citu citai līdzās, ja ir paredzēts vairāk par vienu bīstamības zīmi.

Ja pakai ir neregulāra forma vai mazs izmērs, kas neļauj apmierinošā veidā piestiprināt bīstamības zīmi, tad šo bīstamības zīmi pakai drīkst stingri piestiprināt kā birku ar auklu vai ar citu piemērotu līdzekli.

5.2.2.1.7. Vidējas kravesības konteineriem, kuru ietilpība ir lielāka par 450 litriem, un lielajiem iepakojumiem bīstamības zīmēm jābūt uz divām pretējām sānu malām.

5.2.2.1.8. **Īpašas prasības tādu paku apzīmēšanai ar bīstamības zīmēm, kurās ir sprādzienbīstamas vielas vai izstrādājumi, ko pārvadā kā militāro sūtījumu.**

Militāros sūtījumos 1.5.2. sadaļas izpratnē, pārvadājot tos kā vagonisūtījumu vai kā pilnu kravu, pakas drīkst neapzīmēt ar 3.2. nodaļas A tabulas 5. slejā noteiktajām bīstamības zīmēm, ja, pamatojoties uz informāciju kravas pārvadājuma dokumentā saskaņā ar 5.4.1.2.1. punkta f) apakšpunktu, ir ievērotas 7.5.2. sadaļas jauktās iekraušanas prasības.

5.2.2.1.9. *Īpaši noteikumi pašreaģējošu vielu un organisko peroksīdu apzīmēšanai*

- a) Bīstamības zīme, kas atbilst 4.1. paraugam, norāda arī to, ka attiecīgais produkts var būt uzliesmojošs, un tāpēc 3. parauga bīstamības zīme nav nepieciešama. Papildus B tipa pašreaģējošām vielām jāizmanto bīstamības zīmi, kas atbilst 1. paraugam, ja vien kompetentā iestāde nav atļāvusi šo zīmi uz konkrētā iepakojuma nelietot, pamatojoties uz pārbaužu rezultātiem, kuri apliecina, ka šai pašreaģējošajai vielai šādā iepakojumā nav sprādzienbīstamības īpašību.
- b) Bīstamības zīme, kas atbilst 5.2. paraugam, norāda arī to, ka attiecīgais produkts var būt uzliesmojošs, un tāpēc 3. parauga bīstamības zīme nav nepieciešama. Papildus jāizmanto šādas bīstamības zīmes:
 - i) B tipa organiskajiem peroksīdiem – bīstamības zīmi, kas atbilst 1. paraugam, ja vien kompetentā iestāde nav atļāvusi šo bīstamības zīmi uz konkrētā iepakojuma nelietot, pamatojoties uz pārbaužu rezultātiem, kuri apliecina, ka šim organiskajam peroksīdam šādā iepakojumā nav sprādzienbīstamības īpašību;
 - ii) bīstamības zīme, kas atbilst 8. paraugam, ir jāizmanto, ja viela atbilst 8. klases I vai II iepakojuma grupas kritērijiem.

Pašreaģējošajām vielām un organiskajiem peroksīdiem, kas minēti pēc nosaukuma, pielietojamās bīstamības zīmes ir norādītas attiecīgi 2.2.41.4. un 2.2.52.4. punkta sarakstos.

5.2.2.1.10. *Īpaši noteikumi infekciozu vielu paku apzīmēšanai*

Papildus bīstamības zīmei, kas atbilst 6.2. paraugam, pakas ar infekciozām vielām atbilstoši pakas saturas īpašībām jāapzīmē arī ar jebkuru citu bīstamības zīmi.

5.2.2.1.11. *Īpaši noteikumi radioaktīva materiāla apzīmēšanai*

5.2.2.1.11.1. Izņemot gadījumus, kad saskaņā ar 5.3.1.1.3. punktu izmanto palielināta izmēra bīstamības zīmes, uz katras pakas, transporta taras un konteineru ar radioaktīvu materiālu jābūt vismaz divām bīstamības zīmēm, kuras atbilst 7.A, 7.B, un 7.C paraugiem atbilstoši šīs pakas, transporta taras vai konteineru kategorijai (skatīt 5.1.5.3.4.). Bīstamības zīmes jāpiestiprina pie pakas divām pretējām ārējām malām vai konteineru visām četrām ārējām malām. Uz katras transporta taras ar radioaktīvu materiālu jābūt vismaz divām bīstamības zīmēm uz transporta taras pretējām ārējām malām. Papildus tam, uz katras pakas, transporta taras un konteineru ar skaldmateriālu, kas nav tas skaldmateriāls, uz kuru attiecas izņēmums saskaņā ar 6.4.11.2. punktu, jābūt bīstamības zīmēm, kuras atbilst 7.E paraugam; šādas bīstamības zīmes attiecīgā gadījumā jāuzliek blakus radioaktīvu materiālu bīstamības zīmēm. Bīstamības zīmes

nedrīkst aizsegt 5.2.1. sadaļā norādītos marķējumus. Jebkuru zīmi, kas neattiecas uz saturu, jānoņem vai jāaizsedz.

5.2.2.1.11.2. Uz katras bīstamības zīmes, kas atbilst 7.A, 7.B un 7.C paraugam, jānorāda šāda informācija.

a) *Saturs*:

i) izņemot LSA-I materiālu, radionuklīda(-u) nosaukums(-i) no 2.2.7.2.2.1.tabulas, izmantojot tabulā paredzētos simbolus. Radionuklīdu maisījumiem, cik to atļauj rindas garums, jāuzskaita nuklīdus, attiecībā uz kuriem ir vislielākie ierobežojumi. Aiz radionuklīda(-u) nosaukuma(-iem) jānorāda LSA vai SCO grupu. Šim nolūkam jāizmanto apzīmējumus “LSA-II”, “LSA-III”, “SCO-I” un “SCO-II”;

ii) LSA-I materiālam pietiek ar apzīmējumu “LSA-I”; radionuklīda nosaukums nav nepieciešams;

b) *Aktivitāte*: Radioaktīvā satura maksimālā aktivitāte pārvadāšanas laikā, izteikta bekerelos (Bq) ar atbilstošu SI prefiksa simbolu (skatīt 1.2.2.1.). Skaldmateriālam aktivitātes vietā drīkst norādīt skaldmateriāla (vai maisījumam - katra skaldāma nuklīda, ja attiecināms) masu gramos (g) vai gramu daudzkārtņos;

c) Transporta taras un konteineru bīstamības zīmes ailēs “saturs” un “aktivitāte” jāiekļauj informācija atbilstoši iepriekšminētajiem a) un b) apakšpunktiem, apkopojot ziņas par visu transporta taras vai konteineru saturu. Tas neattiecas uz transporta taru un konteineriem, kas satur jaukti iekrautas pakas, kas satur dažādus radionuklīdus, jo šādā gadījumā bīstamības zīmēs drīkst izdarīt ierakstu “Skatīt pārvadājuma dokumentus”;

d) *Transporta indekss*: skaitlis, kas noteikts saskaņā ar 5.1.5.3.1. un 5.1.5.3.2. punktu (I-BALTS kategorijas zīmei transporta indeksa ieraksts nav pieprasīts).

5.2.2.1.11.3. Katrā bīstamības zīmē, kas atbilst 7.E paraugam, jāieraksta kodolkritiskuma drošības indekss, kā noteikts kompetentās iestādes izdotā apstiprinājuma sertifikātā attiecībā uz īpašo kārtību vai apstiprinājuma sertifikātā attiecībā uz pakas konstrukciju.

5.2.2.1.11.4. Transporta tarai un konteineriem kodolkritiskuma drošības indeksā (CSI) uz bīstamības zīmes iekļauj informāciju saskaņā ar 5.2.2.1.11.3. punktu, apkopojot ziņas par transporta taras vai konteineru skaldmateriāla saturu.

5.2.2.1.11.5. Ja starptautiski tiek pārvadātas pakas, kurām nepieciešams kompetentās iestādes izsniegts konstrukcijas vai pārvadāšanas apstiprinājums un kurām dažādās ar pārvadāšanu saistītās valstīs piemēro dažādus apstiprinājuma veidus, visos gadījumos bīstamības zīmēm jāatbilst konstrukcijas izcelsmes valsts sertifikātā norādītajam.

5.2.2.2. Noteikumi par bīstamības zīmēm

5.2.2.2.1. Bīstamības zīmēm jāatbilst turpmāk minētajiem noteikumiem, bet attiecībā uz krāsu, simboliem un vispārējo formu — 5.2.2.2.2. punktā norādītajiem paraugiem. Ir pieņemami arī attiecīgie paraugi ar nelieliem pielāgojumiem, kas neietekmē acīmredzamo bīstamības zīmes nozīmi, ja tie atbilst prasībām, kuras noteiktas citiem transporta veidiem.

PIEZĪME. Atbilstošā gadījumā bīstamības zīmes 5.2.2.2.2. punktā ir parādītas ar punktotu ārējo līniju saskaņā ar 5.2.2.2.1.1. punkta noteikumiem. Tā nav nepieciešama, ja bīstamības zīmi attēlo uz kontrastējošas krāsas fona.

5.2.2.2.1.1. Bīstamības zīmes ir ar stūri uz leju par 45⁰ pagriezta kvadrāta (romba) formā ar vismaz 100 mm garām malām. Uz tām apmales iekšpusē jābūt līnijai, kas novilkta 5 mm attālumā no malas un tai paralēli. Bīstamības zīmes augšpusē līnijai jābūt tādā pašā krāsā, kādā ir simbols, un apakšpusē tai jābūt tādā pašā krāsā, kādā ir cipars zīmes apakšējā stūrī. Bīstamības zīmes vai nu jāattēlo uz kontrastējošas krāsas fona, vai arī jāapvelk ar punktotu vai nepārtrauktu līniju. Atkarībā no pakas izmēriem bīstamības zīmju izmērus drīkst samazināt ar nosacījumu, ka tās paliek skaidri redzamas.

- 5.2.2.2.1.2. Ņemot vērā to formu, pārvadāšanai paredzēto novietojumu un nostiprināšanas mehānismus, 2. klases gāzu baloniem drīkst uzlikt bīstamības zīmes, kas atbilst šajā nodaļā norādītajām, tomēr ir samazinātas līdz izmēriem, kādi ir noteikti *ISO 7225:2005* standartā “Gāzes baloni — brīdinājuma zīmes”, lai tās varētu uzlikt uz šo balonu necilindriskās (plecu) daļas.
- Neatkarīgi no 5.2.2.1.6. punkta noteikumiem bīstamības zīmes drīkst pārklāties tādā apjomā, kā to paredz *ISO 7225:2005* standarts. Tomēr galvenās bīstamības zīmei un cipariem uz jebkuras bīstamības zīmes jebkurā gadījumā jāpaliek pilnīgi redzamiem, bet simboliem — atpazīstamiem.
- Tukšas, neattīrītas spiedientvertnes, kas paredzētas 2. klases gāzēm, drīkst pārvadāt ar novecojušām vai bojātām bīstamības zīmēm, ar nolūku atkārtoti tās piepildīt vai pārbaudīt, kā arī uzlikt jaunu bīstamības zīmi atbilstoši spēkā esošajiem noteikumiem, vai arī lai iznīcinātu spiedientvertni.
- 5.2.2.2.1.3. Izņemot 1. klases 1.4., 1.5. un 1.6. apakšgrupas bīstamības zīmes, bīstamības zīmes augšpusē ir piktogrāfisks simbols, bet apakšpusē:
- 1., 2., 3., 5.1., 5.2., 7., 8. un 9. klases bīstamības zīmēm – klases numurs;
 - 4.1., 4.2. un 4.3. klases bīstamības zīmēm – cipars “4”;
 - 6.1. un 6.2 klases bīstamības zīmēm – cipars “6”.
- Bīstamības zīmēs drīkst būt teksts saskaņā ar 5.2.2.2.1.5. punkta prasībām, piemēram ANO numurs vai vārdi, kas apraksta bīstamību (piemēram, “uzliesmojošs”), ja šis teksts neaizsedz vai nesamazina citus obligātos bīstamības zīmes elementus.
- 5.2.2.2.1.4. Papildus 1. klases, izņemot 1.4., 1.5. un 1.6. apakšgrupu, bīstamības zīmju apakšpusē virs klases numura jānorāda vielas vai izstrādājuma apakšgrupas numuru un savietojamības grupas burtu. 1.4., 1.5. un 1.6. apakšgrupas bīstamības zīmju augšpusē norāda apakšgrupas numuru, bet apakšpusē — klases numuru un savietojamības grupas burtu.
- 5.2.2.2.1.5. Uz bīstamības zīmēm, kas nav 7. klases materiāla bīstamības zīmes, jebkāda iespējamā papildu teksta (kas nav klases numurs) iestarpināšana laukumā zem simbola jāierobežo tikai ar norādi par bīstamības veidu un drošības pasākumiem, kādi jāveic, rīkojoties ar šo kravu.
- 5.2.2.2.1.6. Simboliem, tekstam un numuriem jābūt skaidri salasāmiem un neizdzēšamiem, un tiem jābūt melnā krāsā uz visām bīstamības zīmēm, izņemot:
8. klases bīstamības zīmi, kur teksts (ja tāds ir) un klases numurs ir baltā krāsā;
 - bīstamības zīmes ar zaļu, sarkanu vai zilu fonu, kur tie drīkst būt baltā krāsā;
 - 5.2. klases bīstamības zīmi, kur simbols drīkst būt baltā krāsā; un
 - bīstamības zīmes, kuras atbilst 2.1. paraugam un kuras uzliek uz baloniem un gāzes baloniņiem ar ANO nr. 1011, 1075, 1965 un 1978 gāzēm, kur tie drīkst būt tvertnes fona krāsā, ja ir nodrošināts pietiekams kontrasts.
- 5.2.2.2.1.7. Visām bīstamības zīmēm jābūt izturīgām pret atmosfēras iedarbību bez jūtamas to kvalitātes samazināšanās.

5.2.2.2.2. Bīstamības zīmju paraugi

1. KLASES BĪSTAMĪBA

Sprādzienbīstamas vielas vai izstrādājumi

(Nr.1.)

1.1., 1.2. un 1.3. apakšgrupa

Simbols (sprāgstoša bumba): melns; fons: oranžs; cipars "1" apakšējā stūrī

(Nr.1.4.)

1.4. apakšgrupa

(Nr.1.5.)

1.5. apakšgrupa

(Nr.1.6.)

1.6. apakšgrupa

Fons: oranžs; attēli: melni; cipari ir 30 mm augsti un 5 mm biezi (bīstamības zīmei, kuras izmērs ir 100 mm x 100 mm); cipars "1" apakšējā stūrī

** *Vieta apakšgrupas norādei — atstāj tukšu, ja sprādzienbīstamība ir papildu bīstamība.*

* *Vieta savietojamības grupas norādei — atstāj tukšu, ja sprādzienbīstamība ir papildu bīstamība.*

2. KLASES BĪSTAMĪBA

Gāzes

(Nr.2.1.)

Uzliesmojošas gāzes

Simbols (liesma): melns vai balts;
(ja 5.2.2.2.1.6. punkta d) apakšpunktā minēto
gadījumu)

Fons: sarkans; cipars "2" apakšējā stūrī

(Nr.2.2.)

Neuzliesmojošas, netoksiskas gāzes
Simbols (gāzes balons): melns vai balts;
fons: zaļš; cipars "2" apakšējā stūrī

3. KLASES BĪSTAMĪBA

Uzliesmojoši šķidrumi

(Nr.2.3.)

Toksiskas gāzes

Simbols (mironģalva ar sakrustotiem kauliem): melns;
fons: balts; cipars "2" apakšējā stūrī

(Nr.3.)

Simbols (liesma): melns vai balts;
fons: sarkans; cipars "3" apakšējā stūrī

4.1. KLASĒS BĪSTAMĪBA
Uzliesmojošas cietas vielas,
pašreaģējošas vielas un
cietas desensibilizētas
sprāgstvielas

(Nr.4.1.)
Simbols (liesma): melns;
fons: balts ar septiņām
vertikālām, sarkanām svītrām;
cipars "4" apakšējā stūrī

4.2. KLASĒS BĪSTAMĪBA
Pašuzliesmojošas vielas

(Nr.4.2.)
Simbols (liesma): melns;
fons: augšējā puse balta,
apakšējā puse sarkana;
cipars "4" apakšējā stūrī

4.3. KLASĒS BĪSTAMĪBA
Vielas, kas saskarē ar ūdeni, izdala
uzliesmojošas gāzes

(Nr.4.3.)
Simbols (liesma): melns vai balts;
fons: zils;
cipars "4" apakšējā stūrī

5.1. KLASĒS BĪSTAMĪBA
Oksidējošas vielas

(Nr.5.1.)
Simbols (liesma virs apla): melns;
fons: dzeltens;
cipari "5.1" apakšējā stūrī

5.2. KLASĒS BĪSTAMĪBA
Organiskie peroksīdi

(Nr.5.2.)
Simbols (liesma)-melns vai balts;
fons-augšējā puse sarkana, apakšējā puse-dzeltena
cipari "5.2" apakšējā stūrī

6.1. KLASĒS BĪSTAMĪBA
Toksiskas vielas

(Nr.6.1.)
Simbols (mironģalva ar sakrustotiem kauliem): melns;
fons: balts; cipars "6" apakšējā stūrī

6.2. KLASĒS BĪSTAMĪBA
Infekciozas vielas

(Nr.6.2.)

Bīstamības zīmes apakšējā pusē drīkst būt šādi uzraksti: „*INFECTIOUS SUBSTANCE*” (INFEKCIOZA VIELA)” un „*In the case of damage or leakage immediately notify Public Health Authority*” (Par bojājumu vai noplūdi nekavējoties paziņot sabiedrības veselības aizsardzības iestādei); simbols (aplis, kuru šķērso trīs puslokveida zīmes) un uzraksti: melni;
fons: balts; cipars "6" apakšējā stūrī

7. KLASES BĪSTAMĪBA

Radioaktīvs materiāls

(Nr.7.A)

kategoriija I – BALTS

Simbols (āboliņa lapa): melns;

fons: balts;

teksts (obligāts): zīmes apakšējā pusē

melns: "RADIOACTIVE"

"CONTENTS....."

"ACTIVITY....."

Aiz vārda "RADIOACTIVE" seko

viena sarkana svītra;

cipars "7" apakšējā stūrī.

(Nr.7.B)

kategoriija II – DZELTENS

Simbols (āboliņa lapa): melns;

fons: augšējā puse dzeltena ar baltu apmali, apakšējā puse balta;

teksts (obligāts): zīmes apakšējā pusē melns:

"RADIOACTIVE"

"CONTENTS....."

"ACTIVITY....."

Ar melnu līniju apvilktā rāmī: "TRANSPORT INDEX";

Aiz vārda "RADIOACTIVE" seko

divas sarkanas, vertikālas svītras;

Aiz vārda "RADIOACTIVE" seko

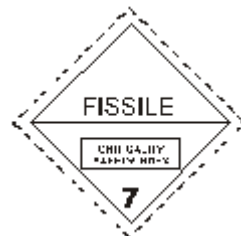
trīs sarkanas, vertikālas svītras;

cipars "7" apakšējā stūrī.

(Nr.7.C)

kategoriija III – DZELTENS

(Nr.7.E)

7. klases skaldmateriāls

Fons: balts;

teksts (obligāts): zīmes augšējā pusē melns: "FISSILE";

Ar melnu līniju apvilktā rāmī bīstamības zīmes apakšējā pusē:

"CRITICALITY SAFETY INDEX"

Cipars "7" apakšējā stūrī.

8. KLASES BĪSTAMĪBA

Korozīvas vielas

(Nr.8.)

Simbols (šķidrums, kas līst ārā no divām stikla mēģenēm un notek uz rokas un uz metāla gabala): melns;

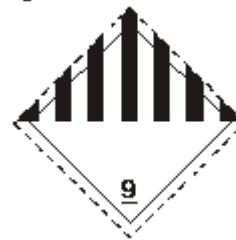
fons: augšējā puse balta;

apakšējā puse melna ar baltu apmali;

cipars "8" apakšējā stūrī

9. KLASES BĪSTAMĪBA

Pārejās bīstamās vielas un izstrādājumi

(Nr.9.)

Simbols (septiņas vertikālas svītras augšējā pusē): melns;

fons: balts;

cipars "9" apakšējā stūrī

5.3. NODAĻA

APZĪMĒŠANA AR TRANSPORTA BĪSTAMĪBAS ZĪMĒM UN MARKĒJUMS

PIEZĪME. Par marķējumu un apzīmēšanu ar transporta bīstamības zīmēm pārvadāšanai transporta ķēdē, ieskaitot jūras pārvadājumus, paredzētiem konteineriem, MEGC, cisternkonteineriem un portatīvām cisternām skatīt arī 1.1.4.2.1. punktu.

5.3.1. Apzīmēšana ar transporta bīstamības zīmēm

5.3.1.1. Vispārīgi noteikumi

5.3.1.1.1. Atbilstoši šīs sadaļas prasībām uz lielo konteineru, MEGC, cisternkonteineru, portatīvu cisternu un vagonu ārējās virsmas jāizvieto transporta bīstamības zīmes. Transporta bīstamības zīmēm jāatbilst bīstamības zīmēm, kādas attiecībā uz lielajā konteinerā, MEGC, cisternkonteinerā, portatīvajā cisternā vai vagonā esošajām bīstamajām kravām pieprasa 3.2. nodaļas A tabulas 5. slejā un attiecīgā gadījumā 6. slejā, un tām jāatbilst 5.3.1.7. punktā noteiktajām tehniskajām prasībām. Transporta bīstamības zīmes jāattēlo uz kontrastējošas krāsa fona vai jāapvelk ar punktotu vai nepārtrauktu līniju.

PIEZĪME. Manevrēšanas (šķirošanas) zīmes Nr. 13. un 15. skatīt 5.3.4. sadaļā.

5.3.1.1.2. 1.klases kravu gadījumā, ja vagonā vai lielajā konteinerā pārvadā vielas vai izstrādājumus, kuri pieder divām vai vairākām savietojamības grupām, uz transporta bīstamības zīmes nav jānorāda savietojamības grupas. Uz vagoniem un lielajiem konteineriem, kuros pārvadā dažādu apakšgrupu vielas vai izstrādājumus, jābūt tikai tādām transporta bīstamības zīmēm, kuras atbilst vislielākā apdraudējuma apakšgrupas zīmes paraugiem, ievērojot šādu secību:

1.1. (visbīstamākā), 1.5., 1.2., 1.3., 1.6., 1.4. (vismazāk bīstamā).

Pārvadājot 1.5.D grupas vielas kopā ar 1.2. apakšgrupas vielām vai izstrādājumiem, uz vagona vai lielā konteinerā jāizvieto transporta bīstamības zīmes, kuras atbilst 1.1. apakšgrupai.

Transporta bīstamības zīmes nav nepieciešamas 1.4.apakšgrupas S savietojamības grupas sprādzienbīstamu vielu pārvadāšanai.

Vagonus un lielos konteinerus, kuros kā militārie sūtījumi 1.5.2. sadaļas izpratnē iekrautas pakas, kas atbilstīgi 5.2.2.1.8. punktam nav apzīmētas ar bīstamības zīmēm, jāapzīmē ar transporta bīstamības zīmēm saskaņā ar 3.2. nodaļas A tabulas 5. sleju attiecīgi no vagonu abiem sāniem un no lielo konteineru visām četrām pusēm.

5.3.1.1.3. 7. klases kravām transporta bīstamības zīmei, kas apzīmē galveno bīstamību, jāatbilst 7.D paraugam, kā norādīts 5.3.1.7.2. punktā. Šī transporta bīstamības zīme nav nepieciešama vagoniem un lielajiem konteineriem, ar kuriem pārvadā izņēmuma pakas.

Ja uz vagoniem, lielajiem konteineriem, MEGC, cisternkonteineriem vai portatīvām cisternām jābūt gan 7. klases bīstamības zīmēm, gan transporta bīstamības zīmēm, tad 7.D parauga transporta bīstamības zīmes vietā drīkst uzlikt prasītajai bīstamības zīmei atbilstošu palielināta izmēra bīstamības zīmi, kas izpilda abus mērķus.

5.3.1.1.4. Uz lielajiem konteineriem, MEGC, cisternkonteineriem, portatīvām cisternām vai vagoniem, kuros atrodas vairāk kā vienas klases kravas, nav nepieciešams izvietot transporta bīstamības zīmes, kas apzīmē papildu bīstamību, ja bīstamība, uz kuru norāda šī transporta bīstamības zīme, jau ir parādīta ar galvenās bīstamības vai papildu bīstamības zīmi.

5.3.1.1.5. Transporta bīstamības zīmes, kuras neattiecas uz pārvadājamām bīstamajām kravām vai to paliekām, jānoņem vai jāaizsedz.

5.3.1.1.6. Ja transporta bīstamības zīmes piestiprina saliekamajiem paneļiem, tos jākonstruē un jānostiprina tā, lai pārvadāšanas laikā tie nevarētu atvērties vai atdalīties (īpaši triecienu vai netīšu darbību dēļ).

5.3.1.2. Lielo konteineru, MEGC, cisternkonteineru un portatīvo cisternu apzīmēšana ar transporta bīstamības zīmēm

Transporta bīstamības zīmes jāpiestiprina lielā konteinerā, MEGC, cisternkonteinerā vai portatīvas cisternas abos sānos, kā arī to priekšpusē un aizmugurē.

Ja cisternkonteineram vai portatīvajai cisternai ir vairāki nodalījumi un ar to pārvadā divu vai vairāku veidu bīstamas kravas, tad atbilstošās transporta bīstamības zīmes jāizvieto uz katra sāna pretī atbilstošajam nodalījumam, un pa vienai katra parauga pazīšanas zīmei, kuras ir uz sānu malām, jāizvieto arī priekšpusē un aizmugurē.

5.3.1.3. Vagonu, ar kuriem pārvadā lielos konteinerus, MEGC, cisternkonteinerus vai portatīvas cisternas, apzīmēšana ar transporta bīstamības zīmēm

***PIEZĪME.** Par kombinētajā transportā izmantoto pārvadājošo vagonu apzīmēšanu ar transporta bīstamības zīmēm skatīt 1.1.4.4.punktu.*

Ja lielajiem konteineriem, MEGC, cisternkonteineriem vai portatīvajām cisternām piestiprinātās transporta bīstamības zīmes nav redzamas no to pārvadājošo vagonu ārpusēs, tad tādas pašas transporta bīstamības zīmes jāpiestiprina arī vagona abās sānu malās. Pretējā gadījumā transporta bīstamības zīmes vagonam nav jāpiestiprina.

5.3.1.4. Vagonu beztaras pārvadāšanai, cisternvagonu, baterijvagonu un vagonu ar nomontējamām cisternām apzīmēšana ar transporta bīstamības zīmēm

Transporta bīstamības zīmes jāpiestiprina vagona abos sānos.

Ja cisternvagonam vai vagonā esošajai nomontējamajai cisternai ir vairāki nodalījumi, kuros pārvadā divu vai vairāku veidu bīstamas kravas, tad attiecīgas transporta bīstamības zīmes jāizvieto uz katras sānu malas pretī atbilstošajam nodalījumam. Taču tādā gadījumā, ja uz visiem nodalījumiem būtu jābūt vienādām transporta bīstamības zīmēm, tad šādas zīmes uz katras vagona sānu malas drīkst izvietot tikai vienreiz.

Ja vienam un tam pašam nodalījumam nepieciešama vairāk kā viena transporta bīstamības zīme, tad tās jāizvieto citu citai līdzās.

5.3.1.5. Vagonu, kuros pārvadā tikai pakas, apzīmēšana ar transporta bīstamības zīmēm

Transporta bīstamības zīmes jāpiestiprina vagona abos sānos.

5.3.1.6. Tukšu cisternvagonu, tukšu baterijvagonu, MEGC, cisternkonteineru, portatīvo cisternu, kā arī uz tukšu vagonu un lielo konteineru beztaras pārvadāšanai apzīmēšana ar transporta bīstamības zīmēm

5.3.1.6.1. Uz neattīrītām un nedegazētām tukšiem cisternvagoniem, vagoniem ar nomontējamām cisternām, baterijvagoniem, MEGC, cisternkonteineriem un portatīvām cisternām, kā arī tukšiem neattīrītiem vagoniem un lielajiem konteineriem beztaras pārvadāšanai, jāatstāj transporta bīstamības zīmes, kādas bija paredzētas pēdējai pārvadātajai kravai.

5.3.1.7. Transporta bīstamības zīmju specifikācijas

5.3.1.7.1. Izņemot 7. klases transporta bīstamības zīmi, kurai prasības ir noteiktas 5.3.1.7.2. punktā, transporta bīstamības zīmēm:

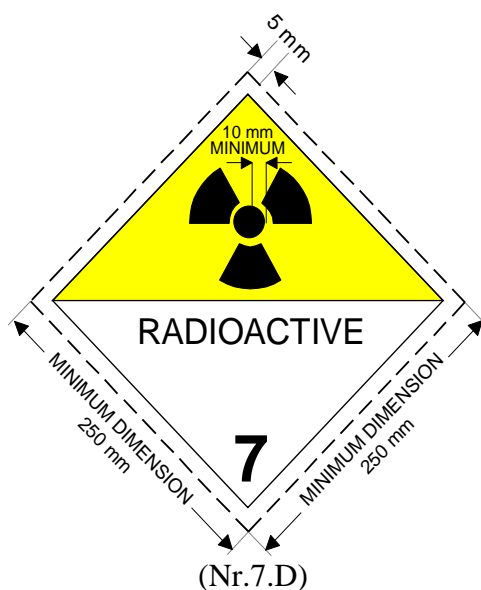
- a) jābūt vismaz 250 × 250 mm lielām, ar zīmes iekšpusē paralēli malai 12,5 mm attālumā no tās pa visu perimetru novilkta līniju. Bīstamības zīmes augšpusē līnijai jābūt tādā pašā krāsā, kādā ir simbols, un apakšpusē – tādā pašā krāsā, kādā ir cipars zīmes apakšējā stūrī;
- b) to krāsai un simbolam jāatbilst bīstamības zīmei, kas prasīta attiecīgajām bīstamajām kravām (skatīt 5.2.2.2.); un

- c) jāietver 5.2.2.2. punktā attiecīgajām bīstamajām kravām prasīto numuru (1. klases kravu gadījumā arī savietojamības grupas burtu), kurš attēlots ar vismaz 25 mm augstiem cipariem.

Jāpiemēro arī 5.2.2.1.2. punkta prasības.

- 5.3.1.7.2. Transporta bīstamības zīmei 7. klasei jābūt vismaz 250 × 250 mm lielai, ar 5 mm attālumā no malas un paralēli tai pa visu perimetru novilktaī līnijai melnā krāsā, bet pārējam jāatbilst turpmāk redzamajam attēlam (7.D paraugs). Cipars "7" ir vismaz 25 mm augsts. Transporta bīstamības zīmes augšējās puses fons ir dzeltens, bet apakšējā puse — balta, āboliņa lapas simbols un teksts ir melns. Uzraksts „*RADIOACTIVE*” apakšējā pusē nav obligāts, šīs zīmes alternatīvajā variantā šeit atļauts norādīt sūtījumam atbilstošo ANO numuru.

Transporta bīstamības zīme 7. klases radioaktīvam materiālam

Simbols (āboliņa lapa): melns; fons: augšējā puse dzeltena ar baltu apmali, apakšējā puse balta; apakšējā pusē jābūt uzrakstam „RADIOACTIVE” vai alternatīvajā variantā, kad tas ir nepieciešams, attiecīgais ANO numurs (skatīt 5.3.2.1.2.) un apakšējā stūrī cipars „7”.

- 5.3.1.7.3. Cisternkonteineriem, kuru ietilpība nav lielāka par 3 m³, transporta bīstamības zīmes drīkst aizstāt ar bīstamības zīmēm, kuras atbilst 5.2.2.2. punkta prasībām.
- 5.3.1.7.4. Vagoniem piestiprināmo transporta bīstamības zīmju izmērus drīkst samazināt līdz 150 mm x 150 mm. Šajā gadījumā nav piemērojami citi simboliem, līnijām, cipariem un burtiem noteiktie izmēri.

5.3.2. Marķējums ar pazišanas zīmi (oranžo plāksnīti)

***PIEZĪME.** Par kombinētajā transportā izmantoto pārvadājošo vagonu marķējumu ar pazišanas zīmi (oranžo plāksnīti) skatīt 1.1.4.4.punktu.*

5.3.2.1. Vispārīgi noteikumi par marķējumu ar oranžās krāsas pazišanas zīmi

- 5.3.2.1.1. Ja kravai 3.2. sadaļas A tabulas 20. slejā ir norādīts bīstamības identifikācijas numurs, tad tās pārvadāšanā izmantojamiem
- cisternvagoniem,
 - baterijvagoniem,
 - vagoniem ar nomontējamām cisternām,
 - cisternkonteineriem,
 - *MEGC*,
 - portatīvām cisternām,

- vagoniem beztaras pārvadājuma gadījumā,
- maziem vai lieliem konteineriem pārvadājuma gadījumā,
- vagoniem un konteineriem, ar ko pārvadā radioaktīvo materiālu ar vienu ANO numuru ekskluzīvas lietošanas režīmā, un ar ko nepārvadā citas bīstamās kravas,

uz katra sāna jābūt piestiprinātai taisnstūra formas oranžas krāsas pazīšanas zīmei, kas atbilst 5.3.2.2.1. punkta prasībām un kas ir skaidri saskatāma.

Šo pazīšanas zīmi drīkst lietot uz abiem vagona sāniem arī vagonstūtijumam, kuru veido pakas ar vienu un to pašu vielu.

- 5.3.2.1.2. Uz šīs pazīšanas zīmes atbilstoši 5.3.2.2.2. punkta prasībām jābūt pārvadājamās vielas bīstamības identifikācijas numuram un ANO numuram, kas attiecīgi norādīti 3.2. sadaļas A tabulas 20. un 1. slejā.

Ja ar cisternvagonu, baterijvagonu, vagonu ar nomontējamu cisternu, cisternkonteineru, *MEGC* vai portatīvu cisternu atsevišķās cisternās vai vienas cisternas dažādos nodalījumos tiek pārvadātas dažādas vielas, nosūtītājam 5.3.2.1.1. punktā prasīto pazīšanas zīmi ar atbilstošajiem numuriem jāpiestiprina katras cisternas vai cisternas nodalījuma abās pusēs paralēli vagona, cisternvagona vai portatīvās cisternas garenvirziena asij tā, lai zīme būtu skaidri saredzama.

- 5.3.2.1.3. *(Rezervēts)*

- 5.3.2.1.4. *(Rezervēts)*

- 5.3.2.1.5. Ja 5.3.2.1.1.punktā paredzētās oranžas krāsas pazīšanas zīmes, kas piestiprinātas konteineriem, cisternkonteineriem, *MEGC* vai portatīvām cisternām, nav skaidri redzamas no transportējošā vagona ārpusē, tādas pašas pazīšanas zīmes jāpiestiprina arī abās vagona pusēs.

PIEZĪME. Šis punkts nav jāattiecinā uz tādu slēgtu un pārsegtu vagonu, kuri pārvadā cisternas ar maksimālo ietilpību 3000 litru, marķējumu ar oranžas krāsas pazīšanas zīmēm.

- 5.3.2.1.6. *(Svītrots)*

- 5.3.2.1.7. 5.3.2.1.1. līdz 5.3.2.1.5. punkta prasības ir piemērojamas arī tukšiem neattīrītiem, nedegzētiem vai nedezaktivētiem:

- cisternvagoniem,
- baterijvagoniem,
- vagoniem ar nomontējamām cisternām,
- cisternkonteineriem,
- portatīvām cisternām un
- *MEGC*,

kā arī tukšiem, neattīrītiem vai nedezaktivētiem vagoniem, lieliem un maziem konteineriem beztaras pārvadāšanas gadījumā.

- 5.3.2.1.8. Oranžas krāsas pazīšanas zīmes, kuras neattiecas uz pārvadājamām bīstamajām kravām vai to paliekām, jānoņem vai jāaizsedz. Ja pazīšanas zīmes tiek aizklātas, pārklājumam jābūt pilnīgam un jāpaliek lietojamam pēc 15 minūšu ilgās atrašanās uguns liesmā.

5.3.2.2. **Oranžas krāsas pazīšanas zīmju specifikācijas**

- 5.3.2.2.1. Oranžas krāsas pazīšanas zīmēm var būt gaismu atstarojošas un tām jābūt pamatnē 40 cm platām un 30 cm augstām; tām ir jābūt melnai 15 mm platai apmalei. Izmantotajam materiālam jābūt izturīgam pret laika apstākļiem un jānodrošina marķējuma izturība. Pazīšanas zīme nedrīkst atdalīties no stiprinājuma, tai 15 minūtes atrodoties liesmās. Tai ir jāpaliek nostiprinātai neatkarīgi no vagona novietojuma (orientācijas telpā).

5.3.2.1.2. un 5.3.2.1.5. punktā paredzētās pazīšanas zīmes atļauts aizstāt ar pašlīmējošām uzlīmēm, krāsotu vai citu līdzvērtīgu marķējumu. Šiem alternatīvajiem marķējumiem jāatbilst šajā punktā noteiktajam specifikāciju kopumam, izņemot 5.3.2.2.1. un 5.3.2.2.2. punktā minētos noteikumus par ugunsizturību.

PIEZĪME. Parastos izmantošanas apstākļos pazīšanas zīmju krāsas tonalitātes koordinātēm jāatrodas tonalitātes diagrammas laukumā, kuru norobežo šādas koordinātes:

Tonālītātes diagrammas laukuma stūru punktu koordinātes				
x	0,52	0,52	0,578	0,618
y	0,38	0,40	0,422	0,38

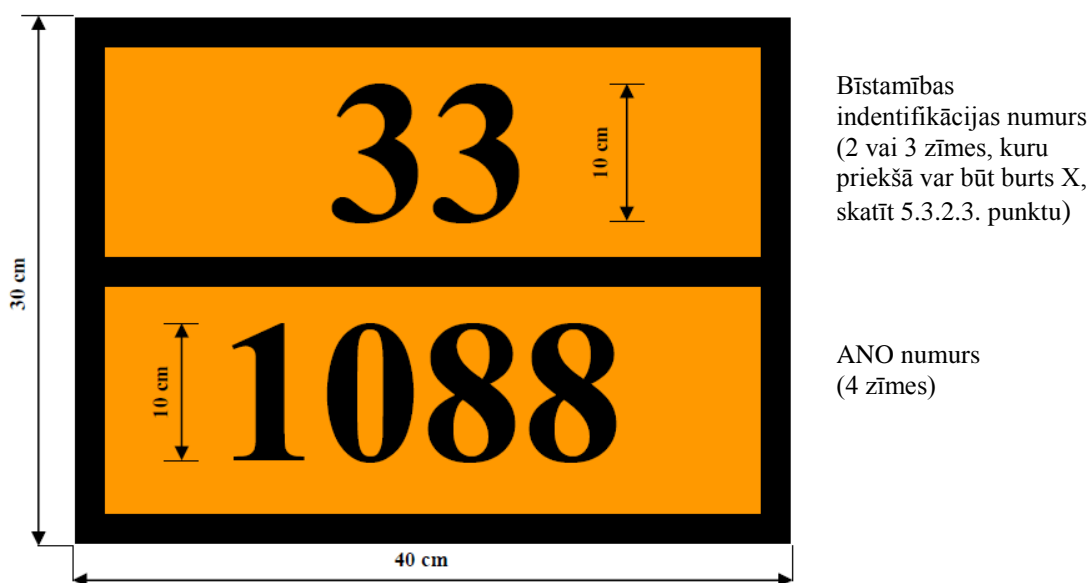
Neatstarojošās krāsas spilgtuma koeficients $\beta \geq 0,22$, atstarojošās krāsas spilgtuma koeficients $\beta > 0,12$.

Nosacītais centrs E, standarta gaismas avots C, normālais gaismas krišanas leņķis 45° , skatoties 0° leņķī.

Atstarojošās krāsas atstarotās gaismas stipruma koeficients 5° apgaismojuma leņķī, skatoties $0,2^\circ$ leņķī nav mazāks par 20 cd/lx/m^2 .

5.3.2.2.2. Bīstamības identifikācijas numurs un ANO numurs sastāv no melniem cipariem, kuru augstums ir 100 mm, bet biezums 15 mm. Bīstamības identifikācijas numuru jāuzraksta pazīšanas zīmes augšējā daļā, bet ANO numuru — apakšējā daļā; tos jāatdala ar 15 mm platu, melnu, horizontālu viduslīniju (skatīt 5.3.2.2.3.). Bīstamības identifikācijas numuram un ANO numuram jābūt neizdzēšamam un jāpaliek salasāmam pēc 15 minūšu ilgas atrašanās uguns liesmā. Pazīšanas zīmju maināmiem cipariem un burtiem, ar ko apzīmē bīstamības identifikācijas numuru un ANO numuru, pārvadājuma laikā jāpaliek savā vietā neatkarīgi no vagona novietojuma (orientācijas telpā).

5.3.2.2.3. Pazīšanas zīmes ar bīstamības identifikācijas numuru un ANO numuru paraugs

Fons – oranžs.

Apmale, horizontālā līnija un cipari — melni un 15 mm biezi.

5.3.2.2.4. Pieļaujamās pielaiides šajā sadaļā norādītajiem izmēriem ir $\pm 10\%$.

5.3.2.2.5. Ja oranžās krāsas pazīšanas zīmi vai 5.3.2.2.1. punktā minēto alternatīvo marķējumu piestiprina saliekamajiem paneļiem, tos jākonstruē un jānostiprina tā, lai pārvadāšanas laikā tie nevarētu atvērties vai atdalīties (īpaši triecienu vai netīšu darbību dēļ).

5.3.2.3. Bīstamības identifikācijas numuru nozīme

5.3.2.3.1. Bīstamības identifikācijas numurs sastāv no diviem vai trīs cipariem. Šie cipari vispārīgi norāda uz turpmāk minētajiem bīstamības veidiem:

2 gāzes emisija, ko izraisa spiediens vai ķīmiska reakcija;

- 3 šķidrumu (tvaiku) un gāzu vai pašsakarstoša šķidrums uzliesmošanas spēja;
- 4 cietu vielu vai pašsakarstošas cietas vielas uzliesmošanas spēja;
- 5 oksidējoša (degšanu pastiprinoša) iedarbība;
- 6 toksicitāte vai inficēšanās bīstamība;
- 7 radioaktivitāte;
- 8 korozivitāte;
- 9 spēcīgas spontānas reakcijas bīstamība.

PIEZĪME. Spēcīgas spontānas reakcijas bīstamība cipara „9” nozīmē ietver no vielas īpašībām izrietošu iespēju eksplodēt, sadalīties vai polimerizēties, ko pavada ievērojama siltuma daudzuma vai uzliesmojošu un/vai indīgu gāzu izdalīšanās.

Cipara dubultoījums norāda uz minētās bīstamības pastiprināšanos.

Ja bīstamību, kas saistīta ar vielu, var adekvāti raksturot ar vienu ciparu, tad tam seko cipars nulle.

Sekojošām ciparu kombinācijām tomēr ir īpaša nozīme: 22, 323, 333, 362, 382, 423, 44, 446, 462, 482, 539, 606, 623, 642, 823, 842, 90 un 99, skatīt 5.3.2.3.2. punktu.

Ja pirms bīstamības identifikācijas numura ir burts “X”, tas norāda, ka viela bīstami reaģē ar ūdeni. Šādām vielām ūdeni drīkst lietot vienīgi ar ekspertu piekrišanu..

Attiecībā uz 1. klases vielām un izstrādājumiem klasifikācijas kodu saskaņā ar 3.2. nodaļas A tabulas 3.b sleju jālieto par bīstamības identifikācijas numuru. Klasifikācijas kodu veido:

- apakšgrupas numurs saskaņā ar 2.2.1.1.5. punktu; un
- savietojamības grupas burts saskaņā ar 2.2.1.1.6. punktu.

5.3.2.3.2. Bīstamības identifikācijas numuriem, kas uzskaitīti 3.2. nodaļas A tabulas 20. slejā, ir sekojoša nozīme:

20	smacējoša gāze vai gāze bez papildus bīstamības;
22	atdzesēta sašķidrinātā gāze, smacējoša;
223	atdzesēta sašķidrinātā gāze, uzliesmojoša;
225	atdzesēta sašķidrinātā gāze, oksidējoša (degšanu pastiprinoša);
23	uzliesmojoša gāze;
238	uzliesmojoša korozīva gāze;
239	uzliesmojoša gāze, kas var spontāni izraisīt spēcīgu reakciju;
25	oksidējoša (degšanu pastiprinoša) gāze;
26	toksiska gāze;
263	toksiska gāze, uzliesmojoša;
265	toksiska gāze, oksidējoša (degšanu pastiprinoša);
268	toksiska gāze, korozīva;
28	korozīva gāze;
285	korozīva, oksidējoša gāze;
30	uzliesmojošs šķidrums (uzliesmošanas temperatūra no 23°C līdz 60°C ieskaitot) vai uzliesmojošs šķidrums vai cietā viela kausētā stāvoklī ar uzliesmošanas temperatūru virs 60°C, uzsildīta līdz temperatūrai, kas vienāda ar vai lielāka par tās uzliesmošanas temperatūru, vai pašsakarstošs šķidrums;
323	uzliesmojošs šķidrums, kas reaģē ar ūdeni, izdalot uzliesmojošas gāzes;
X323	uzliesmojošs šķidrums, kas bīstami reaģē ar ūdeni, izdalot uzliesmojošas gāzes ³ ;
33	viegli uzliesmojošs šķidrums (uzliesmošanas temperatūra zem 23°C);
333	pirofors šķidrums;
X333	pirofors šķidrums, kas bīstami reaģē ar ūdeni ³ ;
336	viegli uzliesmojošs šķidrums, toksisks;
338	viegli uzliesmojošs šķidrums, korozīvs;
X338	viegli uzliesmojošs šķidrums, korozīvs, kas bīstami reaģē ar ūdeni ³ ;

³ Ūdeni drīkst lietot tikai ar ekspertu atļauju.

- 339 viegli uzliesmojošs šķidrums, kas var spontāni izsaukt spēcīgu reakciju;
- 36 uzliesmojošs šķidrums (uzliesmošanas temperatūra no 23°C līdz 60°C ieskaitot), nedaudz toksisks, vai pašsakarstošs šķidrums, toksisks;
- 362 uzliesmojošs šķidrums, toksisks, kas reaģē ar ūdeni, izdalot uzliesmojošas gāzes;
- X362 uzliesmojošs šķidrums, toksisks, kas bīstami reaģē ar ūdeni, izdalot uzliesmojošas gāzes³;
- 368 uzliesmojošs šķidrums, toksisks, korozīvs;
- 38 uzliesmojošs šķidrums (uzliesmošanas temperatūra no 23°C līdz 60°C ieskaitot), nedaudz korozīvs, vai pašsakarstošs šķidrums, korozīvs;
- 382 uzliesmojošs šķidrums, korozīvs, kas reaģē ar ūdeni, izdalot uzliesmojošas gāzes;
- X382 uzliesmojošs šķidrums, korozīvs, kas bīstami reaģē ar ūdeni, izdalot uzliesmojošas gāzes³;
- 39 uzliesmojošs šķidrums, kas var spontāni izraisīt spēcīgu reakciju;
- 40 uzliesmojoša cieta viela vai pašreaģējoša viela, vai pašsakarstoša viela;
- 423 cieta viela, kas reaģē ar ūdeni, izdalot uzliesmojošas gāzes, vai uzliesmojoša cieta viela, kas reaģē ar ūdeni, izdalot uzliesmojošas gāzes, vai pašsakarstoša cieta viela, kas reaģē ar ūdeni, izdalot uzliesmojošas gāzes;
- X423 cieta viela, kas bīstami reaģē ar ūdeni, izdalot uzliesmojošas gāzes³, vai uzliesmojoša cieta viela, kas bīstami reaģē ar ūdeni, izdalot uzliesmojošas gāzes³, vai pašsakarstoša cieta viela, kas bīstami reaģē ar ūdeni, izdalot uzliesmojošas gāzes³;
- 43 spontāni uzliesmojoša (pirofora) cieta viela;
- X432 spontāni uzliesmojoša (pirofora) cieta viela, kas bīstami reaģē ar ūdeni, izdalot uzliesmojošas gāzes³;
- 44 uzliesmojoša cieta viela, kausētā stāvoklī paaugstinātā temperatūrā;
- 446 uzliesmojoša cieta viela, toksiska, kausētā stāvoklī, paaugstinātā temperatūrā;
- 46 uzliesmojoša vai pašsakarstoša cieta viela, toksiska;
- 462 toksiska cieta viela, kas reaģē ar ūdeni, izdalot uzliesmojošas gāzes;
- X462 cieta viela, kas bīstami reaģē ar ūdeni, izdalot toksiskas gāzes³;
- 48 uzliesmojoša vai pašsakarstoša cieta viela, korozīva;
- 482 korozīva cieta viela, kas reaģē ar ūdeni, izdalot uzliesmojošas gāzes;
- X482 cieta viela, kas bīstami reaģē ar ūdeni, izdalot korozīvas gāzes³;
- 50 oksidējoša (degšanu pastiprinoša) viela;
- 539 uzliesmojošs organisks peroksīds;
- 55 spēcīgi oksidējoša (degšanu pastiprinoša) viela;
- 556 spēcīgi oksidējoša (degšanu pastiprinoša) viela, toksiska;
- 558 spēcīgi oksidējoša (degšanu pastiprinoša) viela, korozīva;
- 559 spēcīgi oksidējoša (degšanu pastiprinoša) viela, kas var spontāni izraisīt spēcīgu reakciju;
- 56 oksidējoša (degšanu pastiprinoša) viela, toksiska;
- 568 oksidējoša (degšanu pastiprinoša) viela, toksiska, korozīva;
- 58 oksidējoša (degšanu pastiprinoša) viela, korozīva;
- 59 oksidējoša (degšanu pastiprinoša) viela, kas var spontāni izraisīt spēcīgu reakciju;
- 60 toksiska vai nedaudz toksiska viela;
- 606 infekcioza viela;
- 623 toksisks šķidrums, kas reaģē ar ūdeni, izdalot uzliesmojošas gāzes;
- 63 toksiska viela, uzliesmojoša (uzliesmošanas temperatūra no 23°C līdz 60°C ieskaitot);
- 638 toksiska viela, uzliesmojoša (uzliesmošanas temperatūra no 23°C līdz 60°C ieskaitot), korozīva;
- 639 toksiska viela, uzliesmojoša (uzliesmošanas temperatūra nepārsniedz 60°C), kas var spontāni izraisīt spēcīgu reakciju;

³ Ūdeni drīkst lietot tikai ar ekspertu atļauju.

- 64 toksiska cieta viela, uzliesmojoša vai pašsakarstoša;
642 toksiska cieta viela, kas reaģē ar ūdeni, izdalot uzliesmojošas gāzes;
65 toksiska viela, oksidējoša (degšanu pastiprinoša);
66 ļoti toksiska viela;
663 ļoti toksiska viela, uzliesmojoša (uzliesmošanas temperatūra nepārsniedz 60°C);
664 ļoti toksiska cieta viela, uzliesmojoša vai pašsakarstoša;
665 ļoti toksiska viela, oksidējoša (degšanu pastiprinoša);
668 ļoti toksiska viela, korozīva;
X668 ļoti toksiska viela, korozīva, kas bīstami reaģē ar ūdeni¹;
669 ļoti toksiska viela, kas var spontāni izraisīt spēcīgu reakciju;
68 toksiska viela, korozīva;
69 toksiska vai nedaudz toksiska viela, kas var spontāni izraisīt spēcīgu reakciju;
70 radioaktīvs materiāls;
78 radioaktīvs materiāls, korozīvs;
80 korozīva vai nedaudz korozīva viela;
X80 korozīva vai nedaudz korozīva viela, kas bīstami reaģē ar ūdeni³;
823 korozīvs šķidrums, kas reaģē ar ūdeni, izdalot uzliesmojošas gāzes;
83 korozīva vai nedaudz korozīva viela, uzliesmojoša (uzliesmošanas temperatūra no 23°C līdz 60°C, ieskaitot);
X83 korozīva vai nedaudz korozīva viela, uzliesmojoša (uzliesmošanas temperatūra no 23°C līdz 60°C, ieskaitot), kas bīstami reaģē ar ūdeni³;
839 korozīva vai nedaudz korozīva viela, uzliesmojoša (uzliesmošanas temperatūra no 23°C līdz 60°C, ieskaitot), kas var spontāni izraisīt spēcīgu reakciju
X839 korozīva vai nedaudz korozīva viela, uzliesmojoša (uzliesmošanas temperatūra no 23°C līdz 60°C, ieskaitot), kas var spontāni izraisīt spēcīgu reakciju un kas bīstami reaģē ar ūdeni³;
84 korozīva cieta viela, uzliesmojoša vai pašsakarstoša;
842 korozīva cieta viela, kas reaģē ar ūdeni, izdalot uzliesmojošas gāzes;
85 korozīva vai nedaudz korozīva viela, oksidējoša (degšanu pastiprinoša);
856 korozīva vai nedaudz korozīva viela, oksidējoša (degšanu pastiprinoša) un toksiska;
86 korozīva vai nedaudz korozīva viela, toksiska;
88 ļoti korozīva viela;
X88 ļoti korozīva viela, kas bīstami reaģē ar ūdeni³;
883 ļoti korozīva viela, uzliesmojoša (uzliesmošanas temperatūra no 23°C līdz 60°C, ieskaitot);
884 ļoti korozīva cieta viela, uzliesmojoša vai pašsakarstoša;
885 ļoti korozīva viela, oksidējoša (degšanu pastiprinoša);
886 ļoti korozīva viela, toksiska;
X886 ļoti korozīva viela, toksiska, kas bīstami reaģē ar ūdeni³;
89 korozīva vai nedaudz korozīva viela, kas var spontāni izraisīt spēcīgu reakciju;
90 videi kaitīga viela; dažādas bīstamas vielas;
99 dažādas bīstamas vielas, kuras pārvadā paaugstinātā temperatūrā.

³ Ūdeni drīkst lietot tikai ar ekspertu atļauju.

5.3.3. Paaugstinātā temperatūrā pārvadājamu vielu zīme

Cisternvagoniem, cisternkonteineriem, portatīvām cisternām, speciālajiem vagoniem vai lielajiem konteineriem, speciāli aprīkotiem vagoniem vai lielajiem konteineriem, kuriem saskaņā ar 3.2. nodaļas A tabulas 6. slejas īpašo noteikumu 580 jāuzliek paaugstinātā temperatūrā pārvadājamu vielu marķējums, uz abiem vagona sāniem, un uz abām konteineru, cisternkonteineru un portatīvu cisternu sānu malām, kā arī to priekšpusē un aizmugurē, jāuzliek trīsstūrveida sarkanas krāsas zemāk attēloto zīmi ar vismaz 250 mm garām malām.

5.3.4. Paraugiem Nr.13. un Nr.15. atbilstošas manevrēšanas (šķirošanas) zīmes

5.3.4.1. Vispārīgi noteikumi

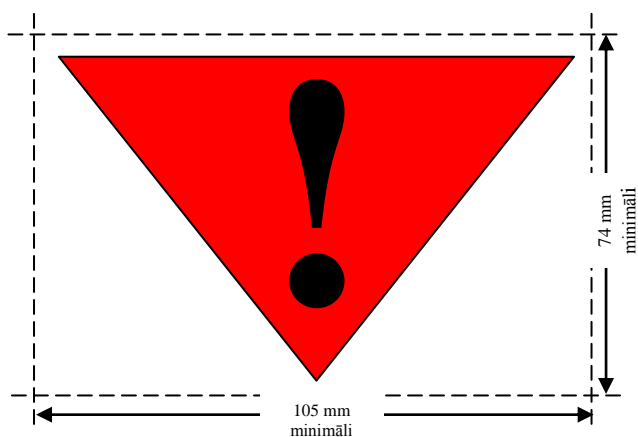
Vispārīgie noteikumi, kas ir norādīti 5.3.1.1.1., 5.3.1.1.5. un 5.3.1.3. līdz 5.3.1.6. punktā, jāpiemēro arī attiecībā uz paraugiem Nr.13. un Nr.15. atbilstošajām manevrēšanas zīmēm.

Manevrēšanas zīmju vietā drīkst izmantot neizdzēšamu marķējumu, kas precīzi atbilst noteiktajiem paraugiem. Tas drīkst būt vienkārši sarkans trijstūris ar melnu izsaukuma zīmi (pamatne vismaz 100 mm un augstums vismaz 70 mm).

5.3.4.2. Paraugiem Nr.13. un Nr.15. atbilstošo manevrēšanas zīmju apraksti

Paraugiem Nr.13. un Nr.15. atbilstošajām manevrēšanas zīmēm jābūt ar taisnstūra formu, kuras izmēri ir ne mazāki kā A7 formāta lapai (74 mm x 105 mm).

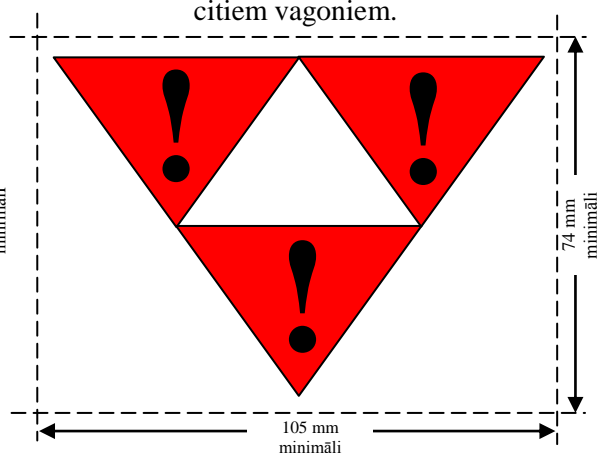
Paraugs Nr.13.
Manevrēt uzmanīgi

sarkans trijstūris ar melnu izsaukuma zīmi uz balta fona

Paraugs Nr.15.

Triecienu un manevrēšana no šķirotavas uzkalna aizliegta. Jāizmanto vilces līdzeklis. Nedrīkst uzgrūsties citiem vagoniem vai saņemt grūdienu no citiem vagoniem.

trīs sarkani trijstūri ar melnu izsaukuma zīmi uz balta fona

5.3.5. Oranžā josla

Cisternvagonus, kas paredzēti sašķidrinātu, atdzesētu sašķidrinātu vai izšķīdinātu gāzu pārvadāšanai, jāmarķē ar nepārtrauktu, oranžu⁴, neatstarojošu aptuveni 30 cm platu joslu, kura aptver pilni horizontāli viduslīnijas augstumā.

5.3.6. Videi kaitīgas vielas zīme

Ja saskaņā ar 5.3.1. sadaļu ir nepieciešama apzīmēšana ar transporta bīstamības zīmēm, lielos konteinerus, *MEGC*, cisternkonteinerus, portatīvās cisternas un vagonus, kuros ir 2.2.9.1.10. kritērijiem atbilstošas videi kaitīgas vielas, jāmarķē ar 5.2.1.8.3. punktā attēloto videi kaitīgas vielas zīmi. 5.3.1. sadaļas prasības attiecībā uz transporta bīstamības zīmēm *mutatis mutandis (tieši tāpat)* jāpiemēro arī attiecībā uz videi kaitīgas vielas zīmi.

⁴ Skatīt 5.3.2.2.1. PIEZĪMI.

5.4. NODAĻA

DOKUMENTĀCIJA

5.4.0. Vispārīgi nosacījumi

5.4.0.1. Ja nav noteikts citādi, jebkādiem *RID* reglamentētiem kravu pārvadājumiem jābūt līdzīgi šajā nodaļā pieprasītajiem dokumentiem.

5.4.0.2. Elektroniska datu apstrāde (*EDP*) vai elektroniska datu apmaiņa (*EDI*) papildus uz papīra sagatavotiem dokumentiem vai to vietā ir pieļaujama ar nosacījumu, ka procedūras, kuras izmanto elektronisko datu savākšanai, glabāšanai un apstrādei, vismaz tādā pašā mērā kā dokumenti, kas sagatavoti uz papīra, atbilst tiesiskajām prasībām attiecībā uz datu likumisko spēku un pieejamību pārvadājuma laikā.

5.4.0.3. Ja bīstamo kravu pārvadāšanas informācija ir dota pārvadātājam, izmantojot *EDP* vai *EDI* tehniku, nosūtītājam jāspēj sniegt šo informāciju pārvadātājam kā papīra dokumentu ar informāciju tādā secībā, kāda paredzēta šajā nodaļā.

5.4.1. Bīstamo kravu pārvadājuma dokuments un ar to saistītā informācija

5.4.1.1. *Vispārīgā pārvadājuma dokumentā ietveramā informācija*

5.4.1.1.1. Papildus attiecīgā ailē ievilkta krustiņam pārvadājuma dokumentā(-os) jānorāda šāda informācija par katru pārvadājamo bīstamo vielu, materiālu vai izstrādājumu:

- a) ANO numurs, pirms kura ir burti "UN";
- b) oficiālais kravas nosaukums, kurš noteikts atbilstoši 3.1.2. sadaļas prasībām, pēc vajadzības (skatīt 3.1.2.8.1.) to papildinot to ar tehnisko nosaukumu iekavās (skatīt 3.1.2.8.1.1.);
- c) — 1. klases vielām un izstrādājumiem: klasifikācijas kods, kas ir norādīts 3.2. nodaļas A tabulas 3.b) slejā.
Ja 3.2. nodaļas A tabulas 5. slejā ir norādīti bīstamības zīmes parauga numuri, kas nav 1., 1.4., 1.5., 1.6., 13. un 15., tad aiz klasifikācijas koda iekavās jānorāda šos bīstamības zīmes parauga numurus;
— 7. klases radioaktīvam materiālam: klases numurs "7";

PIEZĪME: Attiecībā uz radioaktīvo vielu ar papildu bīstamību skatīt 3.3. nodaļas īpašo noteikumu 172.

- citu klašu vielām un izstrādājumiem: 3.2. nodaļas A tabulas 5. slejā norādītie vai saskaņā ar 6. slejā norādīto īpašo noteikumu piemērojamie bīstamības zīmes, izņemot 13. parauga manevrēšanas zīmi, parauga numuri. Ja ir norādīts vairāk kā viens bīstamības zīmes parauga numurs, tad numurus, kas ir aiz pirmā, jāliek iekavās. Vielām un izstrādājumiem, kuriem 3.2. nodaļas A tabulas 5. slejā bīstamības zīmes paraugs nav norādīts, tā vietā jānorāda klasi atbilstoši 3.a) slejai;
- d) vielas iepakojšanas grupa, ja tāda ir piešķirta, pirms kuras drīkst būt burti "PG" (piemēram, "PG II"), vai iniciāļi, kas atbilst vārdiem "Iepakojšanas grupa" tādās valodās, kādas paredzēts lietot saskaņā ar 5.4.1.4.1. punktu;

PIEZĪME. Par 7. klases radioaktīvu materiālu ar papildu bīstamību skatīt 3.3. nodaļas īpašā noteikuma 172 b) apakšpunktu.

- e) atbilstošā gadījumā paku skaits un apraksts (skatīt arī *CIM* 7. panta 1) punkta h) un i) apakšpunktu). ANO iepakojumu kodus atļauts izmantot tikai, lai papildinātu iepakojuma veida aprakstu (piemēram, viena kaste (4G));

PIEZĪME: Nav nepieciešams norādīt skaitu, tipu un ietilpību katram no iekšējiem iepakojumiem, kas atrodas kombinētā iepakojuma ārējā iepakojumā.

- f) kopējais daudzums katrai bīstamai kravai ar atšķirīgu ANO numuru, oficiālo kravas nosaukumu vai iepakojanas grupu, ja tāda ir piešķirta (atkarībā no konkrētā gadījuma kā tilpumu vai bruto masu, vai masu);

1. PIEZĪME. (*Rezervēts*)

2. PIEZĪME. *Attiecībā uz bīstamajām kravām iekārtās un aprīkojumā, kas aprakstīts RID, norādāmais daudzums ir kopējais tajās esošo bīstamo kravu daudzums attiecīgi kilogramos vai litros.*

- g) nosūtītāja nosaukums un adrese (skatīt arī *CIM* 7. panta 1) punkta b) apakšpunktu);
- h) saņēmēja(-u) nosaukums un adrese (skatīt arī *CIM* 7. panta 1) punkta g) apakšpunktu);
- i) deklarācija, kas ir pieprasīta jebkurā īpašā līgumā;
- j) ja saskaņā ar 5.3.2.1. punktu pieprasīta marķēšana ar oranžas krāsas pazīšanas zīmi, tad pirms ANO numura jāieraksta arī bīstamības identifikācijas numurs. Bīstamības identifikācijas numurs jānorāda arī tad, ja tiek pārvadāts vagonstūtijums, kuru veido pakas ar vienu un to pašu vielu, kas ir marķēts saskaņā ar 5.3.2.1. punktu.

Informācijas sastāvdaļu izvietojums un secība, kādā pieprasīto informāciju norāda pārvadājuma dokumentā, ir atļauta pēc izvēles, izņemot to, ka a), b), c) un d) apakšpunkta informāciju jānorāda iepriekš minētajā secībā [t.i. a), b), c), d)], neiestarpinot nekādu citu informāciju, izņemot *RID* paredzēto.

Šādu atļautu bīstamo kravu apraksta piemēri ir:

“**UN 1098 ALILSPIRTS, 6.1 (3), I**” vai
“**UN 1098 ALILSPIRTS, 6.1 (3), PG I**”.

Ja ir pieprasīta marķēšana saskaņā ar 5.3.2.1. punktu, tad a), b), c), d) un j) apakšpunktos noteikto informāciju jānorāda secībā j), a), b), c), d), neiestarpinot nekādu citu informāciju, izņemot *RID* paredzēto.

Šādu atļautu bīstamo kravu apraksta piemēri, kuros ir ņemta vērā marķēšana saskaņā ar 5.3.2.1. punktu, ir:

“663 UN 1098 ALILSPIRTS, 6.1 (3), I” vai
“663 UN 1098 ALILSPIRTS, 6.1 (3), PG I”.

5.4.1.1.2. Ierakstiem pārvadājuma dokumentā, kuri satur šo informāciju, jābūt skaidri salasāmiem.

Kaut arī 3.1. nodaļā un 3.2. nodaļas A tabulā tās informācijas norādīšanai, kurai jābūt oficiālajā kravas nosaukumā, tiek lietoti lielie burti, bet šinī nodaļā pārvadājuma dokumentā pieprasīto informācijas sastāvdaļu norādīšanai tiek lietoti kā lielie, tā mazie burti, tomēr lielo un mazo burtu lietojumu pārvadājuma dokumentā drīkst izvēlēties brīvi.

5.4.1.1.3. *Īpaši noteikumi attiecībā uz atkritumiem*

Ja pārvadā atkritumus, kuri satur bīstamas kravas (izņemot radioaktīvos atkritumus), tad pirms oficiālā kravas nosaukuma jāieraksta vārdu “**ATKRITUMI**”, ja vien šis vārds nav daļa no oficiālā kravas nosaukuma, piemēram:

“**UN 1230, ATKRITUMI, METANOLS, 3 (6.1), II**”, vai

“**UN 1230, ATKRITUMI, METANOLS, 3 (6.1), PG II**”, vai

“**UN 1993, ATKRITUMI, UZLIESMOJOŠS ŠĶIDRUMS, C.N.P. (toluols un etilspirts), 3, II**”, vai

“**UN 1993, ATKRITUMI, UZLIESMOJOŠS ŠĶIDRUMS, C.N.P. (toluols un etilspirts), 3, PG II**”.

Ja attiecībā uz atkritumiem piemēro 2.1.3.5.5. punkta noteikumus, tad oficiālajam kravas nosaukumam jāpievieno šādu tekstu:

„ATKRITUMI SASKAŅĀ AR 2.1.3.5.5. PUNKTU” (piemēram, “UN 3264, KOROZĪVS ŠĶIDRUMS, AR SKĀBJU ĪPAŠĪBĀM, NEORGANISKS, C.N.P., 8, II, ATKRITUMI SASKAŅĀ AR 2.1.3.5.5. PUNKTU”).

Tehnisko nosaukumu, kura pievienošanu reglamentē 3.3. nodaļas īpašie noteikumi 274, nav nepieciešams pievienot.

5.4.1.1.4. (Svītrots)

5.4.1.1.5. Īpaši noteikumi attiecībā uz avārijas iepakojumiem

Ja bīstamās kravas pārvadā avārijas iepakojumā, tad pārvadājuma dokumentā pēc kravu apraksta jāpievieno vārdus “**AVĀRIJAS IEPAKOJUMS**” (“**SALVAGE PACKAGE**”).

5.4.1.1.6. Īpaši noteikumi attiecībā uz tukšiem neattīrītiem ietvēruma līdzekļiem

5.4.1.1.6.1. Attiecībā uz tukšiem neattīrītiem ietvēruma līdzekļiem, kas satur citu klašu, nevis 7. klases bīstamu kravu atliekas, pirms vai aiz 5.4.1.1.1.punkta j) un a) līdz d) apakšpunktā noteiktā bīstamo kravu apraksta jānorāda vārdus “TUKŠS, NEATTĪRĪTS” vai “ATLIEKAS, PĒDĒJĀ KRAVA”. Turklāt nepiemēro 5.4.1.1.1. punkta f) apakšpunktu.

5.4.1.1.6.2. Īpašo 5.4.1.1.6.1. punkta noteikumu atļauts aizstāt attiecīgi ar 5.4.1.1.6.2.1. vai 5.4.1.1.6.2.2. punkta noteikumiem.

5.4.1.1.6.2.1. Attiecībā uz tukšiem neattīrītiem iepakojumiem, kas satur citu klašu, nevis 7. klases bīstamo kravu atliekas, tostarp tukšām, neattīrītām tvertnēm gāzēm, kuru ietilpība nepārsniedz 1000 litrus, 5.4.1.1.1. punkta a), b), c), d), e), f) un j) apakšpunktā paredzēto informāciju jāaizstāj attiecīgi ar vārdiem “TUKŠS IEPAKOJUMS”, “TUKŠA TVERTNE”, “TUKŠS IBC” VAI “TUKŠS LIELAIS IEPAKOJUMS”, kuriem seko informācija par pēdējo tajā iekrauto kravu atbilstoši 5.4.1.1.1. punkta c) apakšpunktam.

Piemēram – “TUKŠS IEPAKOJUMS, 6.1 (3)”.

Gadījumā, ja pēdējās iekrautās bīstamās kravas ir 2. klases kravas, 5.4.1.1.1. punkta c) apakšpunktā paredzēto informāciju drīkst aizstāt ar klases numuru “2”.

5.4.1.1.6.2.2. Attiecībā uz citiem tukšiem neattīrītiem ietvēruma līdzekļiem, nevis neattīrītu iepakojumu, kas satur citu, nevis 7. klases bīstamo kravu atlikumus, kā arī attiecībā uz tukšām neattīrītām gāzes tvertnēm, kuru ietilpība pārsniedz 1000 litrus, pirms 5.4.1.1.1. punkta a) līdz d) un j) apakšpunktā paredzētās informācijas jānorāda attiecīgi „TUKŠS CISTERNVAGONS”, “TUKŠA AUTOCISTERNA”, “TUKŠA NOMONTĒJAMA CISTERNA”, “TUKŠS CISTERNKONTEINERS”, “TUKŠA PORTATĪVĀ CISTERNA”, “TUKŠS BATERIJVAGONS”, “TUKŠS BATERIJTRANSPORTLĪDZEKLIS”, “TUKŠS MEGC”, “TUKŠS VAGONS”, “TUKŠS TRANSPORTLĪDZEKLIS”, “TUKŠS KONTEINERS” vai “TUKŠA TVERTNE”, kam seko vārdi “PĒDĒJĀ KRAVA:”. Turklāt nepiemēro 5.4.1.1.1. punkta f) apakšpunktu.

Piemēram:

“TUKŠS CISTERNVAGONS, PĒDĒJĀ KRAVA:

663 UN 1098, ALILSPIRTS, 6.1 (3), I” vai

“TUKŠS CISTERNVAGONS, PĒDĒJĀ KRAVA:

663 UN 1098, ALILSPIRTS, 6.1 (3), PG I”.

5.4.1.1.6.3. a) Ja tukšas neattīrītas cisternas, baterijvagonus, baterijtransportlīdzekļus un MEGC pārvadā līdz tuvākajai vietai, kur tos atbilstoši 4.3.2.4.3. punkta prasībām var attīrīt vai remontēt, tad pārvadājuma dokumentā jāizdara šādu papildu ierakstu: “Pārvadāšana saskaņā ar 4.3.2.4.3.”.

b) Ja tukšus neattīrītus vagonus, transportlīdzekļus un konteinerus pārvadā līdz tuvākajai vietai, kurā tos atbilstoši 7.5.8.1. punkta prasībām var attīrīt vai remontēt,

tad pārvadājuma dokumentā jāizdara šādu papildu ierakstu: **“Pārvadāšana saskaņā ar 7.5.8.1.”**

- 5.4.1.1.6.4. Pārvadājot cisternvagonus, nomontējamas cisternas, baterijvagonus, cisternkonteinerus un *MEGC* saskaņā ar 4.3.2.4.4. punkta nosacījumiem, pārvadājuma dokumentā jāiekļauj šādu ierakstu: **“Pārvadāšana saskaņā ar 4.3.2.4.4. punktu”**.
- 5.4.1.1.7. *Īpaši noteikumi par pārvadāšanu transporta ķēdē, kura ietver jūras vai gaisa pārvadājumu⁵*
Veicot pārvadājumu atbilstoši 1.1.4.2.1. punkta prasībām, pārvadājuma dokumentā jāiekļauj šādu ierakstu: **“Pārvadāšana saskaņā ar 1.1.4.2.1.”**
- 5.4.1.1.8. *(Rezervēts)*
- 5.4.1.1.9. *Īpaši noteikumi kombinētajam transportam*
PIEZĪME. Par informāciju pārvadājumu dokumentā skatīt 1.1.4.4.5.
- 5.4.1.1.10. *(Rezervēts)*
- 5.4.1.1.11. *Īpaši noteikumi IBC vai portatīvo cisternu pārvadāšanai pēc pēdējās periodiskās inspicēšanas termiņa beigām*
Veicot pārvadāšanu saskaņā ar 4.1.2.2. punkta b) apakšpunkta, 6.7.2.19.6. punkta b) apakšpunkta, 6.7.3.15.6. punkta b) apakšpunkta vai 6.7.4.14.6. punkta b) apakšpunkta prasībām, par to pārvadājuma dokumentā jāiekļauj attiecīgi šādu paziņojumu: **“Pārvadāšana saskaņā ar 4.1.2.2. b)”, “Pārvadāšana saskaņā ar 6.7.2.19.6. b)”, “Pārvadāšana saskaņā ar 6.7.3.15.6. b)”** vai **“Pārvadāšana saskaņā ar 6.7.4.14.6. b)”**.
- 5.4.1.1.12. *Īpaši noteikumi pārvadāšanai saskaņā ar pārejas noteikumu prasībām*
Veicot pārvadājumu saskaņā ar 1.6.1.1. punktu, pārvadājuma dokumentā jāiekļauj šāds ieraksts:
“Pārvadājums saskaņā ar līdz 2011.gada 1.janvārim spēkā esošo RID”
- 5.4.1.1.13. *(Rezervēts)*
- 5.4.1.1.14. *Īpaši noteikumi par paaugstinātā temperatūrā pārvadājamām vielām*
Ja oficiālajā kravas nosaukumā vielai, kuru pārvadā vai piedāvā pārvadāšanai šķidrā stāvoklī temperatūrā, kas vienāda ar 100°C vai pārsniedz to, vai cietā stāvoklī temperatūrā, kas vienāda ar 240°C vai pārsniedz to, neietilpst informācija par paaugstinātas temperatūras nosacījumu (piemēram, oficiālā kravas nosaukuma daļa ir vārdi „KAUSĒTS” vai „PAAUGSTINĀTĀ TEMPERATŪRA”), tad tieši pirms oficiālā kravas nosaukuma jāieraksta vārdu **“KARSTS”**.
- 5.4.1.1.15. *(Rezervēts)*
- 5.4.1.1.16. *Informācija, kas jāuzrāda saskaņā ar 3.3. nodaļas īpašo noteikumu 640*
Ja to paredz 3.3. nodaļas īpašais noteikums 640, pārvadājuma dokumentā jāiekļauj ierakstu **“Īpašais noteikums 640X”**, kur “X” ir lielais burts, kurš norādīts 3.2. nodaļas A tabulas 6. slejā pēc attiecīgās norādes uz īpašo noteikumu 640.
- 5.4.1.1.17. *Īpaši noteikumi cietu vielu pārvadāšanai 6.11.4. sadaļai atbilstošos beztaras pārvadājumu konteineros*

⁵ Attiecībā uz pārvadājumu transporta ķēdē, kurā ietverts jūras vai gaisa pārvadājums, pārvadājuma dokumentam drīkst pievienot jūras vai gaisa pārvadājumam noteiktās dokumentācijas eksemplāru (piemēram, multimodālu bīstamo kravu pārvadājumu veidlapu saskaņā ar 5.4.5. sadaļu). Šo dokumentu izmēriem jābūt vienādiem ar pārvadājuma dokumenta izmēriem. Ja pārvadājuma dokumentam pievieno multimodālu bīstamo kravu pārvadājumu veidlapu saskaņā ar 5.4.5. sadaļu, informāciju, kas par bīstamo kravu jau iekļauta šajā veidlapā, drīkst nenorādīt pārvadājuma dokumentā, bet tad tā attiecīgajā ailē jābūt norādei uz šo papildu lapu.

Ja cietas vielas pārvadā 6.11.4. sadaļai atbilstošos beztaras pārvadājumu konteineros, pārvadājuma dokumentā jāiekļauj šādu paziņojumu (skatīt PIEZĪMI 6.11.4. sadaļas sākumā):

“Beztaras pārvadājumu konteineru BK(x) apstiprinājusi ... kompetentā iestāde”

5.4.1.1.18. *Īpaši noteikumi videi (ūdens videi) kaitīgu vielu pārvadāšanai*

Ja 1. līdz 9. klasei piederoša viela atbilst 2.2.9.1.10.punkta klasifikācijas kritērijiem, pārvadājuma dokumentā jāiekļauj papildu ierakstu "VIDEI KAITĪGS". Šī papildus prasība neattiecas uz ANO nr. 3077 un 3082, kā arī uz 5.2.1.8.1.punktā uzskaitītajiem izņēmumiem.

Pārvadāšanai transporta ķēdē, kura ietver jūras pārvadājumu, ieraksta "VIDEI KAITĪGS" vietā ir atļauts ieraksts "JŪRAS PIESĀRŅOTĀJS" (saskaņā ar *IMDG* Kodeksa 5.4.1.4.3.punktu).

5.4.1.2. *Papildinformācija vai īpaša informācija, kas jāuzrāda par dažām klasēm*

5.4.1.2.1. *Īpaši noteikumi attiecībā uz 1. klasi*

- a) Papildus informācijai, ko norāda saskaņā ar 5.4.1.1.1. punkta f) apakšpunktu, pārvadājuma dokumentā jānorāda sprādzienbīstamās vielas neto masa kilogramos. Vagonsūtījuma vai pilnas kravas pārvadājuma dokumentā jānorāda paku skaits, katras pakas masa kilogramos un sprādzienbīstamās vielas kopējā neto masa kilogramos;
- b) Divu dažādu kravu kopīgas iepakšanas gadījumā kravu aprakstā pārvadājuma dokumentā jāiekļauj abu vielu vai izstrādājumu ANO numurus un nosaukumus, kuri 3.2. nodaļas A tabulas 1. un 2. slejā ir rakstīti ar lielajiem burtiem. Ja saskaņā ar 4.1.10. sadaļas jauktas iepakšanas noteikumu īpašajiem MP1, MP2 un MP20 līdz MP24 noteikumiem vienā pakā ir vairāk par divām dažādām kravām, tad kravas aprakstā pārvadājuma dokumentā jānorāda visu pakā esošo vielu vai izstrādājumu ANO numurus, izmantojot šādu formu: **“Kravas ar ANO Nr. ...”**;
- c) Pārvadājot vielas un izstrādājumus, kuriem piešķirts c.n.p. ieraksts vai ieraksts “0190 PARAUGI, SPRĀDZIENBĪSTAMI” vai kuri iepakoti saskaņā ar 4.1.4.1. punkta iepakšanas instrukciju P101, pārvadājuma dokumentam jāpievieno kompetentās iestādes izdota apstiprinājuma kopiju, kurā norādīti pārvadāšanas nosacījumi. Apstiprinājumam jābūt nosūtītājas valsts oficiālajā valodā un, ja šī valoda nav angļu, franču, itāļu vai vācu valoda, tad arī angļu, franču, itāļu vai vācu valodā, ja starp pārvadājumā iesaistītajām valstīm noslēgtajos līgumos (ja tādi ir) nav paredzēts citādi;
- d) Ja pakas ar B un D savietojamības grupu vielām un izstrādājumiem iekrauj kopā vienā vagonā atbilstoši 7.5.2.2. punkta prasībām, pārvadājuma dokumentam jāpievieno kompetentās institūcijas apstiprinājuma kopiju par aizsargnodalījuma vai ietvēruma sistēmas apstiprināšanu saskaņā ar 7.5.2.2. punkta a) piezīmi zem tabulas. Tam jābūt nosūtītājas valsts oficiālajā valodā un, ja šī valoda nav angļu, franču, itāļu vai vācu valoda, tad arī angļu, franču, itāļu vai vācu valodā, ja starp pārvadājumā iesaistītajām valstīm noslēgtajos līgumos (ja tādi ir) nav paredzēts citādi;
- e) Pārvadājot sprādzienbīstamas vielas vai izstrādājumus iepakojumos atbilstoši iepakšanas instrukcijai P101, pārvadājuma dokumentā jāizdara ieraksts: **“Īpakojumu apstiprinājusi ... kompetentā iestāde”** (skatīt 4.1.4.1. punkta iepakšanas instrukciju P101);
- f) Attiecībā uz militārajiem sūtījumiem 1.5.2. sadaļas izpratnē 3.2. nodaļas A tabulā noteikto aprakstu vietā drīkst izmantot kompetentās militārās iestādes noteiktos aprakstus.

Attiecībā uz militārajiem sūtījumiem 1.5.2. sadaļas izpratnē, uz kuriem attiecas atkāpes saskaņā ar 5.2.1.5., 5.2.2.1.8. un 5.3.1.1.2.punktu, kā arī 7.2.4.sadaļas īpašo noteikumu W2, pārvadājuma dokumentā jānorāda: **“Militārais sūtījums”**;

- g) Ja pārvadā uguņošanas ierīces ar ANO nr. 0333, 0334, 0335, 0336 un 0337, pārvadājuma dokumentā jāizdara ierakstu:

"Uguņošanas ierīču klasifikāciju veikusi XX kompetentā iestāde ar uguņošanas raķešu norādi XX/YYZZZZ".

Klasifikācijas apstiprinājuma sertifikāts nav obligāti jāpievieno sūtījumam, bet nosūtītājam to jāpadara pieejamu pārvadātājam vai kompetentajām iestādēm kontroles nolūkā. Klasifikācijas apstiprinājuma sertifikātam vai tā kopijai jābūt nosūtītājas valsts oficiālajā valodā un, ja šī valoda nav vācu, angļu, itāļu vai franču valoda, tad arī vācu, angļu, itāļu vai franču valodā.

1.PIEZĪME. *Papildus oficiālajam kravas nosaukumam pārvadājuma dokumentā drīkst norādīt kravu tirdzniecības nosaukumu vai tehnisko nosaukumu.*

2.PIEZĪME. *Klasifikācijas norāde(-s) sastāv no RID Līgumslēdzējas valsts, kur atbilstīgi 3.3.1.sadaļas īpašā noteikuma 645 nosacījumiem apstiprināts klasifikācijas kods, starptautiskajā satiksmē izmantojamo mehānisko transportlīdzekļu atšķirības zīmes (XX)⁶, kompetentās iestādes identifikācijas (YY) un individuālas norādes uz sēriju (ZZZ). Šādu klasifikācijas norāžu piemēri ir:*

GB/HSE123456

D/BAM1234.

5.4.1.2.2. *Papildnoteikumi attiecībā uz 2. klasi*

- a) Ja pārvadā maisījumus (skatīt 2.2.2.1.1.) cisternvagonos, baterijvagonos, vagonos ar nomontējamām cisternām, portatīvās cisternās, cisternkonteineros vai *MEGC*, tad jānorāda maisījuma procentuālo sastāvu pēc tilpuma vai masas. Sastāvdaļas, kuru saturs ir mazāks par 1%, nav nepieciešams norādīt (skatīt arī 3.1.2.8.1.2.). Maisījuma sastāvdaļas nav nepieciešams norādīt, ja atbilstoši īpašajiem noteikumiem 581, 582 vai 583 atzītie tehniskie nosaukumi tiek lietoti kā oficiālā kravas nosaukuma papildinājums;
- b) Ja pārvadā balonus, caurules, spiediena mucas, kriogēnās tvertnes un balonu komplektus saskaņā ar 4.1.6.10. punkta prasībām, pārvadājuma dokumentā jāiekļauj šādu ierakstu: **“Pārvadāšana saskaņā ar 4.1.6.10.”**
- c) Ja cisternvagoni tiek atkārtoti piepildīti, tos iepriekš neiztīrot, pārvadājuma dokumentā jānorāda pārvadājamās kravas kopējo masu, kas ir jaunās kravas un iepriekšējās kravas atlieku masu summa jeb cisternvagona bruto masa mīnus tā reģistrētā pašmasa. Drīkst pievienot arī vārdus **“No jauna iepildītās kravas masa ... kg**);
- d) Cisternvagonu, portatīvo cisternu un cisternkonteineru, kuros ir atdzesētas sašķidrīnātas gāzes, nosūtītājam pārvadājuma dokumentā jāieraksta – **“Cisternas izolācija garantē to, ka drošības vārsti neatvērsies pirms ... (pārvadātāja apstiprināts datums)”**.

5.4.1.2.3. *Papildnoteikumi attiecībā uz 4.1. klases pašreaģējošām vielām un 5.2. klases organiskajiem peroksīdiem*

5.4.1.2.3.1. (Rezervēts)

5.4.1.2.3.2. Ja atsevišķiem 4.1. klases pašreaģējošām vielām un atsevišķiem 5.2. klases organiskajiem peroksīdiem kompetentā iestāde ir atļāvusi uz konkrētā iepakojuma nelietot 1. paraugam atbilstošo bīstamības zīmi (skatīt 5.2.2.1.9.), tad par to pārvadājuma dokumentā jāiekļauj šādu ierakstu:

“Bīstamības zīme, kas atbilst 1. paraugam, nav nepieciešama”.

5.4.1.2.3.3. Ja organiskos peroksīdus un pašreaģējošas vielas pārvadā saskaņā ar nosacījumiem, kur ir nepieciešams apstiprinājums (par organiskajiem peroksīdiem skatīt 2.2.52.1.8., 4.1.7.2.2. un 6.8.4. sadaļas īpašo noteikumu TA2; par pašreaģējošām vielām skatīt

⁶ *Starptautiskajā satiksmē izmantojamo mehānisko transportlīdzekļu atšķirības zīme saskaņā ar Vīnes Konvenciju par ceļu satiksmi (1968.gads).*

2.2.41.1.13. un 4.1.7.2.2.), par to pārvadājuma dokumentā jābūt atbilstošam ierakstam, piemēram, “**Pārvadāšana saskaņā ar 2.2.52.1.8.**”.

Pārvadājuma dokumentam jāpievieno kompetentās iestādes apstiprinājuma kopiju, kurā norādīti pārvadāšanas nosacījumi. Apstiprinājumam jābūt nosūtītājas valsts oficiālajā valodā un, ja šī valoda nav angļu, franču, itāļu vai vācu valoda, tad arī angļu, franču, itāļu vai vācu valodā, ja starp pārvadājumā iesaistītajām valstīm noslēgtajos līgumos (ja tādi ir) nav paredzēts citādi.

5.4.1.2.3.4. Ja pārvadā organiskā peroksīda paraugu (skatīt 2.2.52.1.9.) vai pašreaģējošas vielas paraugu (skatīt 2.2.41.1.15.), tad pārvadājuma dokumentā par to jābūt atbilstošam ierakstam, piemēram, “**Pārvadāšana saskaņā ar 2.2.52.1.9.**”.

5.4.1.2.3.5. Ja pārvadā G tipa pašreaģējošas vielas (skatīt “Testu un kritēriju rokasgrāmata”, II daļa 20.4.2. g)), tad pārvadājuma dokumentā drīkst iekļaut šādu ierakstu: “**Nav 4.1. klases pašreaģējoša viela**”.

Ja pārvadā G tipa organiskos peroksīdus (skatīt “Testu un kritēriju rokasgrāmata”, II daļa, 20.4.3. g)), tad pārvadājuma dokumentā drīkst iekļaut šādu ierakstu: “**Nav 5.2. klases viela**”.

5.4.1.2.4. *Papildnoteikumi attiecībā uz 6.2. klasi*

Papildus informācijai par saņēmēju (skatīt 5.4.1.1.1. h)) jānorāda atbildīgās personas vārdu, uzvārdu un tālruna numuru.

5.4.1.2.5. *Papildnoteikumi attiecībā uz 7. klasi*

5.4.1.2.5.1. Pārvadājuma dokumentā par katru 7. klases materiāla sūtījumu uzreiz pēc 5.4.1.1.1. punkta a) līdz c) apakšpunktā paredzētās informācijas un norādītajā secībā jāiekļauj šāda informācija:

- a) Katra radionuklīda nosaukums vai simbols, bet radionuklīdu maisījumu gadījumā — attiecīgs vispārīgais apraksts vai to radionuklīdu uzskaitījums, attiecībā uz kuriem ir vislielākie ierobežojumi;
- b) Materiāla fizikālās un ķīmiskās formas apraksts vai paziņojums, ka materiāls ir īpašas formas radioaktīvs materiāls vai mazdisperss radioaktīvs materiāls. Ķīmiskajai formai ir pieļaujams vispārējs ķīmiskās formas apraksts. Par radioaktīvu materiālu ar papildu bīstamību skatīt 3.3. nodaļas īpašā noteikuma 172 pēdējo teikumu;
- c) radioaktīvā satura maksimālo aktivitāti pārvadāšanas laikā, izteiktu bekerelos (Bq) ar atbilstošu SI prefiksa simbolu (skatīt 1.2.2.1.). Skaldmateriālam aktivitātes vietā drīkst norādīt skaldmateriāla (vai maisījumam - katra radionuklīda, ja attiecināms) masu gramos (g) vai gramu daudzkārtņos;
- d) Pakas kategorija, t.i., I-BALTA, II-DZELTENA vai III-DZELTENA;
- e) Transporta indekss (tikai kategorijām II-DZELTENA un III-DZELTENA);
- f) Sūtījumiem, kas satur skaldmateriālu, uz kuru neattiecas izņēmumi saskaņā ar 6.4.11.2. punktu, — kodolkritiskuma drošības indekss;
- g) Katra kompetentās iestādes izdota apstiprinājuma sertifikāta, kas piemērojams sūtījumam, identifikācijas zīme (īpašas formas radioaktīvs materiāls, mazdisperss radioaktīvs materiāls, īpašā kārtība, pakas konstrukcija vai pārvadāšana);
- h) Par sūtījumiem, kas sastāv no vairāk kā vienas pakas, 5.4.1.1.1. punktā un iepriekšminētajā a) – g) apakšpunktā paredzēto informāciju jānorāda par katru paku. Ja pakas atrodas transporta tarā, konteinerā vai vagonā, tad jāiekļauj detalizētu paziņojumu par katras tādas pakas saturu un attiecīgā gadījumā par katras transporta taras, konteineru vai vagona saturu. Ja pakas izņem no transporta taras, konteineru vai vagona pārkraušanas laikā kādā pārvadājuma starpposmā, tad jābūt pieejamiem attiecīgiem pārvadājuma dokumentiem;

- i) Paziņojums “**EKSKLUZĪVAS LIETOŠANAS PĀRVADĀŠANA**”, ja sūtījums jāpārvadā saskaņā ar ekskluzīvas lietošanas nosacījumiem; un
- j) Attiecībā uz LSA-II un LSA-III vielām, kā arī SCO-I un SCO-II — sūtījuma pilna aktivitāte A₂ daudzkārtņos. Attiecībā uz radioaktīvo materiālu, kura A₂ vērtība ir neierobežota, A₂ daudzkārtņi ir nulle.

5.4.1.2.5.2. Nosūtītājam pārvadājuma dokumentos jāiekļauj informāciju par pasākumiem (ja tādi ir), kuri jāveic pārvadātājam. Šo informāciju jānorāda valodās, kuras pārvadātājs vai iesaistītās iestādes uzskata par vajadzīgām, un tajā jāietver vismaz šādu informāciju:

- a) papildu prasības, kas attiecas uz paku, transporta taras vai konteineru sagatavošanu, iekraušanu, pārvadāšanu, izkraušanu un apstrādi, tostarp īpašie sakraušanas noteikumi, lai panāktu drošu siltuma izkliedi (skatīt 7.5.11. sadaļas CW33 (3.2)), vai paziņojumu, ka šādas prasības nav jāpiemēro;
- b) ierobežojumus attiecībā uz pārvadāšanas veidu vai vagonu, un visas nepieciešamās instrukcijas par maršruta izvēli;
- c) sūtījumam atbilstošos ārkārtas pasākumus.

5.4.1.2.5.3. Ja starptautiski tiek pārvadātas pakas, kurām nepieciešams kompetentās iestādes izsniegts konstrukcijas vai pārvadāšanas apstiprinājums un kurām dažādās ar pārvadāšanu saistītās valstīs piemēro dažādus apstiprinājuma veidus, visos gadījumos 5.4.1.1.1. punktā paredzētajam ANO numuram un oficiālajam kravas nosaukumam jāatbilst izcelsmes valsts sertifikātā norādītajam.

5.4.1.2.5.4. Piemērotajiem kompetentās iestādes izsniegtajiem sertifikātiem nav obligāti jābūt kopā ar sūtījumu. Nosūtītājam tos jānodod pārvadātāja(u) rīcībā līdz kravas iekraušanai un izkraušanai.

5.4.1.3. *(Rezervēts)*

5.4.1.4. *Formāts un valoda*

5.4.1.4.1. Pārvadājuma dokumentu aizpilda vienā vai vairākās valodās, no kurām viena ir angļu, franču vai vācu valoda, ja vien starp pārvadājumā iesaistītajām valstīm noslēgtos līgumos nav paredzēts citādi.

5.4.1.4.2. Sūtījumiem, ko 7.5.2. sadaļas aizliegumu dēļ nedrīkst iekraut vienā vagonā vai konteinerā, jā sagatavo atsevišķi pārvadājuma dokumenti.

Multimodālos pārvadājumos papildus pārvadājuma dokumentam ieteicams lietot dokumentus, kas atbilst 5.4.5. sadaļā iekļautajam paraugam⁷.

5.4.1.5. *Kravas, kuras nav bīstamas*

Ja uz kravām, kuras pēc nosaukuma ir minētas 3.2. nodaļas A tabulā, neattiecas RID noteikumi, jo saskaņā ar 2. daļas prasībām tās neuzskata par bīstamām, tad nosūtītājs pārvadājuma dokumentā drīkst izdarīt atbilstošu ierakstu par to, piemēram: “**Nav..... klases krava**”.

PIEZĪME. Šo noteikumu var izmantot gadījumos, kad nosūtītājs uzskata, ka pārvadājamās kravas (piemēram, šķīdumu un maisījumu) ķīmisko īpašību dēļ vai tāpēc,

⁷ Ja to izmanto, tad var skatīt UNECE Apvienoto Nāciju Organizācijas Tirdzniecības sekmēšanas un elektroniskās uzņēmējdarbības centra (UN/CEFACT) ieteikumus, jo īpaši ieteikumu Nr.1. (“Apvienoto Nāciju Organizācijas norādījumi par tirdzniecības dokumentu formu” [United Nations Layout Key for Trade Documents]) (ECE/TRADE/137, izdevums 81.3), dokumentu “Apvienoto Nāciju Organizācijas norādījumi par tirdzniecības dokumentu formu. Piemērošanas norādījumi” [UN Layout Key for Trade Documents - Guidelines for Applications] (ECE/TRADE/270, 2002. gada izdevums), ieteikumu Nr.11. (“Bīstamu kravu starptautiskās pārvadājumu dokumentācijas aspekti” [Documentary Aspects of the International Transport of Dangerous Goods]) (ECE/TRADE/204, izdevums 96.1 – šobrīd tiek pārskatīts) un ieteikumu Nr.22. (“Norādījumi par standartizētu sūtījumu instrukciju formu” [Layout Key for Standard Consignment Instructions]) (ECE/TRADE/168, 1989. gada izdevums). Skatīt arī UN/CEFACT dokumentu “Tirdzniecības veicināšanas ieteikumu kopsavilkums” [Summary of Trade Facilitation Recommendations] (ECE/TRADE/346, 2006. gada izdevums) un Apvienoto Nāciju Organizācijas “Tirdzniecības informācijas elementu vēsturi” [Trade Data Elements Directory] (UNTDED) (ECE/TRADE/362, 2005. gada izdevums).

ka šādu kravu uzskata par bīstamu saskaņā ar citiem normatīvajiem aktiem citiem regulatīviem mērķiem, šim sūtījumam pārvadājuma laikā varētu veikt pārbaudi.

5.4.2. Lielā konteinerā vai vagona piekraušanas sertifikāts

Ja bīstamas kravas pārvadāšana lielajā konteinerā notiek pirms jūras pārvadājuma, pārvadājuma dokumentam⁸ jāpievieno konteinerā/transportlīdzekļa piekraušanas sertifikātu, kas atbilst *IMDG* kodeksa 5.4.2. sadaļai⁹.

Saskaņā ar 5.4.1. sadaļu paredzētā pārvadājuma dokumenta un šie iepriekš paredzētā konteinerā/transportlīdzekļa piekraušanas sertifikāta tekstu drīkst apvienot vienā dokumentā; pretējā gadījumā šos dokumentus vienu otram jāpievieno. Ja šie teksti ir apvienoti vienotā dokumentā, tad pārvadājuma dokumentā ir pietiekami norādīt, ka konteinerā/transportlīdzekļa piekraušana ir veikta saskaņā ar spēkā esošajām prasībām, kuras piemērojamas attiecīgajam pārvadājuma veidam, un identificēt personu, kas atbild par konteinerā/transportlīdzekļa piekraušanas sertifikāta izsniegšanu.

PIEZĪME. Konteinerā/transportlīdzekļa piekraušanas sertifikāts nav vajadzīgs portatīvajām cisternām, cisternkonteineriem un *MEGC*.

⁸ Starptautiskā jūrniecības organizācija (*IMO*), Starptautiskā darba organizācija (*ILO*) un ANO Eiropas Ekonomikas komisija (*UNECE*) ir sagatavojušas pamatnostādnes par kravu iekraušanu transporta vienībās un attiecīgu apmācību, un *IMO* tās ir publicējusi ("IMO/ILO/UNECE Guidelines for Packing of Cargo Transport Units (CTUs)").

⁹ *IMDG* kodeksa 5.4.2. daļa paredz šo:

“5.4.2. Konteinerā/transportlīdzekļa piekraušanas sertifikāts

5.4.2.1. Ja bīstamu kravu iepakoj un iekrauj konteinerā vai transportlīdzeklī, tad tās personas, kuras atbild par šī konteinerā vai transportlīdzekļa piekraušanu sagatavo "Konteinerā/transportlīdzekļa piekraušanas sertifikātu", kurā ir norādīts(-i) konteinerā/transportlīdzekļa identifikācijas numurs(-i) un ir apliecināts, ka darbības ir veiktas saskaņā ar šādiem nosacījumiem:

- .1 Konteiners/transportlīdzeklis bija tīrs, sauss un pēc ārējā izskata derīgs kravas iekraušanai;
- .2 Pakas, kuras jānošķir saskaņā ar piemērojamām nošķiršanas prasībām, netika iekrautas kopā konteinerā/transportlīdzeklī vai uz tā [ja vien to nav atļāvusi attiecīgā kompetentā iestāde saskaņā ar 7.2.2.3. punktu (*IMDG* kodekss)];
- .3 Visas pakas ir apskatītas, vai tām nav bojājumu, un iekrautas tikai nebojātas pakas;
- .4 Ja vien kompetentā iestāde nav atļāvusi citādi, mucas ir iekrautas vertikālā stāvoklī, un visa krava ir bijusi pienācīgi iekrauta un vajadzības gadījumā nostiprināta ar stiprinājuma materiālu atbilstoši pārvadājuma veidam(-iem) pa paredzēto maršrutu;
- .5 Beramkrava ir vienmērīgi izvietota konteinerā/transportlīdzeklī;
- .6 Sūtījumiem, kas satur 1. klases kravas, kas nav 1.4. apakšgrupā, konteiners/transportlīdzeklis ir konstruktīvi derīgs saskaņā ar 7.4.6. sadaļu (*IMDG* kodekss);
- .7 Konteiners/transportlīdzeklis un pakas attiecīgā gadījumā ir atbilstoši marķētas un apzīmētas;
- .8 Ja kā dzesēšanas līdzeklis ir izmantots oglekļa dioksīds (CO_2 -sausais ledus), konteinerā/transportlīdzekļa ārpusē redzamā vietā (piemēram, durvju augšējā daļā) ir marķējums vai zīme ar šādu uzrakstu: "SATUR BĪSTAMU CO_2 GĀZI (SAUSO LEDU). PIRMS IEKĀPŠANAS KĀRTĪGI IZVĒDINĀT!"; un
- .9 Uz katru bīstamo kravu sūtījumu, kas iekrauts konteinerā/transportlīdzeklī, ir saņemts bīstamas kravas pārvadājuma dokuments, kā norādīts 5.4.1. sadaļā (*IMDG* kodekss).

PIEZĪME. Cisternām nav vajadzīgs konteinerā/transportlīdzekļa piekraušanas sertifikāts.

5.4.2.2. Bīstamas kravas pārvadājuma dokumentā pieprasītā informāciju un konteinerā/transportlīdzekļa piekraušanas sertifikātu drīkst apvienot vienā dokumentā; pretējā gadījumā šie dokumenti jāpievieno viens ar otram. Ja informācija apvienota vienā dokumentā, tad tajā jāiekļauj parakstītu šāda satura deklarāciju: "Ar šo apliecinu, ka kravu iekraušana konteinerā/transportlīdzeklī veikta saskaņā ar piemērojamajiem noteikumiem". Šo deklarāciju datē, un tajā identificē personu, kura parakstījusi šo deklarāciju.

5.4.2.3. Ja bīstamo kravu dokumentāciju nodod pārvadātājam ar *EDP* vai *EDI* pārraides tehnikas palīdzību, paraksts(-i) drīkst būt elektronisks(-ie) paraksts(-i), vai to(tos) drīkst aizstāt paraksttiesīgās personas vārdu(-iem) (drukātiem burtiem).

5.4.2.4. Ja bīstamo kravu pārvadājumu informāciju nodod pārvadātājam ar *EDP* vai *EDI* pārraides tehnikas palīdzību un pēc tam bīstamās kravas tiek nodotas pārvadātājam, kurš pieprasa bīstamo kravu pārvadājuma dokumentus papīra formā, pārvadātājs nodrošina, ka papīra dokuments satur norādi „Oriģināls saņemts elektroniski”, un parakstītāja vārdu drukātiem burtiem.”

5.4.3. Rakstiskās instrukcijas

- 5.4.3.1. Kā palīgmateriālam ārkārtas situācijā, kas var rasties pārvadājuma laikā, mašīnista kabīnē viegli pieejamā vietā jābūt 5.4.3.4. punktā norādītajai formai atbilstošām rakstiskām instrukcijām.
- 5.4.3.2. Pārvadātājam pirms brauciena sākuma jānodrošina mašīnists(-i) ar šīm instrukcijām tādā(-ās) valodā(-ās), kuru(-as) viņš (viņa) spēj izlasīt un saprast. Pārvadātājs nodrošina to, ka mašīnists saprot instrukcijas un ir spējīgs pienācīgi tās izpildīt.
- 5.4.3.3. Pirms brauciena sākuma pārvadātājam jāinformē mašīnists par iekrautajām bīstamajām kravām. Mašīnistam jāiepazīstas ar rakstiskajām instrukcijām, lai iegūtu detalizētu informāciju par negadījuma vai ārkārtas situācijas gadījumā veicamajām darbībām.
- 5.4.3.4. Rakstiskajām instrukcijām satura ziņā jāatbilst šādam četras lappuses garam paraugam.

RAKSTISKĀS INSTRUKCIJAS SASKAŅĀ AR RID

Rīcība negadījuma vai ārkārtas situācijas gadījumā

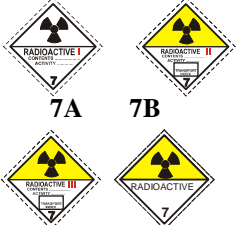

(ja negadījums ir saistīts vai iespējams ir saistīts ar bīstamo kravu)

Pārvadājuma laikā notiekot avārijai vai negadījumam vai rodoties ārkārtas situācijai, lokomotīves brigādei, ņemot vērā drošības un darbību praktiskās iespējamības apsvērumus, jāveic šādas darbības^a:

- ja nepieciešams, saņemot dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja piekrišanu, apturēt vilcienu vai manevru sastāvu piemērotā vietā, ņemot vērā bīstamības veidu (piemēram, ugunsgrēks, kravas noplūde), vietējos apstākļus (piemēram, tunelis, apdzīvota vieta) un iespējamo glābšanas dienestu darbības iespējamību (vietas pieejamība, evakuācija);
- Izslēgt lokomotīvi saskaņā ar tās ekspluatācijas instrukcijām;
- Izvairīties no aizdegšanās avotu lietošanas, jo īpaši, nesmēķēt vai neieslēgt jebkādu elektroiekārtu;
- atkarībā no visu iesaistīto kravu bīstamības, ievērot turpmāk iekļautās tabulas papildu norādījumus. Bīstamība atbilst pārvadātās kravas bīstamības zīmes numuram un marķējumam;
- Informēt dzelzceļa infrastruktūras vadītāju vai glābšanas dienestus, sniedzot iespējami daudz informācijas par negadījumu vai ārkārtas situāciju un iesaistītajām bīstamajām kravām, ņemot vērā pārvadātāja instrukcijas;
- Glabāt informāciju par pārvadājamajām bīstamajām kravām (ja nepieciešams, pārvadājuma dokumentus) vietā, kas ir viegli pieejama dienestu darbiniekiem, kas ierodas negadījuma vietā, vai padarīt to pieejamu, izmantojot elektronisko datu apmaiņu (*EDI*);
- Pametot lokomotīvi, uzvilkt paredzēto brīdinājuma apģērbu;
- Ja nepieciešams, izmantot citu aizsargaprīkojumu;
- Attālināties no negadījuma vai avārijas vietas, mudināt citas personas doties prom un izpildīt atbildīgo amatpersonu (iekšējo vai ārējo) norādījumus;
- Nekāpt noplūdušajā vielā un tai nepieskarties, kā arī izvairīties no gāzu, tvaiku, dūmu un putekļu ieelpošanas, uzturēties vēja pusē;
- Novilkt piesārņoto apģērbu un atbrīvoties no tā drošā veidā.

^a Jāievēro arī dzelzceļa ekspluatācijas noteikumi un tehnisko instrukciju prasības.

Papildu norādījumi mašīnistiem atkarībā no kravas bīstamības zīmes.		
Bīstamības zīme, bīstamība	Bīstamības apraksts	Papildu norādījumi
(1)	(2)	(3)
Sprādzienbīstamas vielas un izstrādājumi 1. 1.5. 1.6.	<p>Iespējams masveida sprādziens; šķembu izsviešana; ievērojama siltuma starojuma izdalīšanās degšanas procesā; spožas gaismas, skaļa trokšņa vai dūmu efektu rašanās.</p> <p>Jūtība pret triecieniem un/vai siltuma pieplūdi.</p>	<p>Meklēt drošu patvērumu, bet uzturēties tālāk no logiem.</p>
Sprādzienbīstamas vielas un izstrādājumi 1.4.	<p>Nenozīmīga sprādziena un ugunsgrēka iespējamība.</p>	<p>Meklēt drošu patvērumu.</p>
Uzliesmojošas gāzes 2.1.	<p>Ugunsbīstamība. Sprādziena draudi. Var būt paaugstinātā spiedienā. Nosmakšanas draudi. Var izraisīt apdegumus un/vai apsaldējumus. Sakarstot, tvertnes var eksplodēt.</p>	<p>Meklēt drošu patvērumu. Neuzturēties zemās vietās.</p>
Neuzliesmojošas, netoksiskas gāzes 2.2.	<p>Nosmakšanas draudi. Var būt paaugstinātā spiedienā. Var izraisīt apsaldējumus. Sakarstot, tvertnes var eksplodēt.</p>	<p>Meklēt drošu patvērumu. Neuzturēties zemās vietās.</p>
Toksiskas gāzes 2.3.	<p>Saindēšanās draudi. Var būt paaugstinātā spiedienā. Var izraisīt apdegumus un/vai apsaldējumus. Sakarstot, tvertnes var eksplodēt.</p>	<p>Meklēt drošu patvērumu. Neuzturēties zemās vietās.</p>
Uzliesmojoši šķidrumi 3.	<p>Ugunsbīstamība. Sprādziena draudi. Sakarstot, tvertnes var eksplodēt.</p>	<p>Meklēt drošu patvērumu. Neuzturēties zemās vietās.</p>
Uzliesmojošas cietas vielas, pašreaģējošas vielas un cietas denssensibilizētas sprāgstvielas 4.1.	<p>Ugunsbīstamība. Uzliesmojošas vai degošas vielas, var aizdegties no dzirksteles un liesmas vai siltuma ietekmē. Pašreaģējošas vielas siltuma, berzes vai trieciena ietekmē, kā arī nonākot saskarē ar citām vielām (piemēram, skābēm, smago metālu savienojumiem vai amīniem), var ķīmiski sadalīties, izdalot siltumu. Šajā procesā var izdalīties kaitīgas un uzliesmojošas gāzes vai tvaiki vai notikt pašuzliesmošana. Sakarstot, tvertnes var eksplodēt. Desensibilizētu sprāgstvielu sprādziena draudi, ja tās zaudē desensibilizētāju.</p>	
Pašuzliesmojošas vielas 4.2.	<p>Ugunsbīstamība pašuzliesmojot, ja pakas ir bojātas vai to saturs ir noplūdis. Var intensīvi reaģēt ar ūdeni.</p>	
Vielas, kas saskarē ar ūdeni izdala uzliesmojošas gāzes 4.3.	<p>Ugunsbīstamība un eksplozijas draudi, ja nokļūst saskarē ar ūdeni.</p>	

Bīstamības zīme, bīstamība	Bīstamības raksturojums	Papildu norādījumi
(1)	(2)	(3)
Oksidējošas vielas 5.1.	Nokļūstot saskarē ar uzliesmojošām vielām iespējama intensīva reakcija, aizdegšanās vai sprādziena draudi.	
Organiskie peroksīdi 5.2.	Paaugstinātā temperatūrā, berzes vai trieciena ietekmē, kā arī nonākot saskarē ar citām vielām (piemēram, skābēm, smago metālu savienojumiem vai amīniem), var ķīmiski sadalīties, izdalot siltumu. Šajā procesā var izdalīties kaitīgas un uzliesmojošas gāzes vai tvaiki vai notikt pašuzliesmošana.	
Toksiskas (indīgas) vielas 6.1.	Saindēšanās draudi ieelpojot, saskaroties ar ādu vai norijot. Apdraudējums tām nokļūstot ūdenstilpnēs vai kanalizācijas sistēmā.	
Infekciozas vielas 6.2.	Inficēšanās draudi. Var izraisīt nopietnas cilvēku vai dzīvnieku saslimšanas. Apdraudējums tām nokļūstot ūdenstilpnēs vai kanalizācijas sistēmā.	
Radioaktīvie materiāli 7A 7B 7C 7D	Iekšējā un ārējā radioaktīvā apstarojuma draudi.	Ierobežot apstarošanas laiku.
Skaldmateriāls 7E	Kodolķēdes reakcijas iespējamība.	
Korozīvas vielas 8.	Var izraisīt ķīmiskus apdegumus. Nokļūstot saskarē vienai ar otru, ar ūdeni vai citām vielām iespējama intensīva reakcija. Noplūdusi viela var izdalīt kodīgus tvaikus. Apdraudējums tām nokļūstot ūdenstilpnēs vai kanalizācijas sistēmā.	
Pārējās bīstamās vielas un izstrādājumi 9.	Ugunsbīstamība. Sprādziena draudi. Apdraudējums tām nokļūstot ūdenstilpnēs vai kanalizācijas sistēmā.	

1. PIEZĪME: Bīstamām kravām ar vairākām bīstamības zīmēm, kā arī vienlaicīgi pārvadājot vairākas bīstamas kravas, jāievēro visi piemērojamie tabulas ieraksti.

2. PIEZĪME: Tabulā iekļautos papildu norādījumus var pielāgot, ņemot vērā pārvadājamo bīstamo kravu klases un to pārvadāšanas līdzekļus, kā arī, ja nepieciešams, tos drīkst papildināt saskaņā ar piemērojamām valstu tehniskām instrukcijām.

Papildu norādījumi mašīnistiem atkarībā no kravas marķējuma		
Marķējums	Bīstamības raksturojums	Papildu norādījumi
(1)	(2)	(3)
 Videi kaitīgas vielas	Apdraudējums tām nokļūstot ūdenstilpnēs vai kanalizācijas sistēmā.	
 Vielas paaugstinātā temperatūra	Karstums var izraisīt apdegumus.	Izvairīties no saskares ar sakarsušām vagona vai konteinerdaļām un noplūdušu vielu.

Individuālās aizsardzības aprīkojums, ko jāpārvadā mašīnista kabīnē

Mašīnista kabīnē jāpārvadā šāds aprīkojums^a:

- portatīva apgaismes ierīce,
mašīnistam
- atbilstošs brīdinājuma apģērbs (piemēram, kā aprakstīts standartā EN 471).

^a Pieejamo aprīkojumu pēc nepieciešamības drīkst papildināt saskaņā ar piemērojamām valstu tehniskām instrukcijām.

5.4.4. Bīstamo kravu pārvadājumu informācijas saglabāšana

5.4.4.1. Nosūtītājam un pārvadātājam jā saglabā bīstamo kravu pārvadājuma dokumenta kopiju, papildu informāciju, un *RID* noteikto dokumentāciju vismaz trīs mēnešus.

5.4.4.2. Ja dokumenti tiek uzglabāti elektroniski vai datoru sistēmā, nosūtītājam un pārvadātājam jābūt spējīgam tos reproducēt drukātā veidā.

5.4.5. Multimodālu bīstamo kravu pārvadājumu veidlapas paraugs

Veidlapas paraugs, kuru var izmantot kā apvienotu bīstamo kravu deklarāciju un konteineru piekraušanas sertifikātu bīstamo kravu multimodālos pārvadājumos.

MULTIMODĀLA BĪSTAMO KRAVU PĀRVADĀJUMU VEIDLAPA (labā mala ar melnu slīpu svītrojumu)

BĪSTAMĀM KRAVĀM jānorāda ANO Nr., oficiālais kravas nosaukums, bīstamības klase, iepakojuma grupa (ja tāda ir) un jebkura cita informācija, kas vajadzīga saskaņā ar piemērojamajiem valsts un starptautiskajiem noteikumiem.

1. Nosūtītājs		2. Pārvadājuma dokumenta numurs		
		3. Lapa 1 no lapām	4. Nosūtītāja reģistrācijas numurs	
			5. Ekspeditora reģistrācijas numurs	
6. Saņēmējs		7. Pārvadātājs (aizpilda pārvadātājs)		
		<p align="center">NOSŪTĪTĀJA DEKLARĀCIJA</p> <p>Ar šo apliecinu, ka šī sūtījuma saturs pilnīgi un precīzi atbilst zemāk norādītajiem oficiālajiem kravas nosaukumiem, un tas ir klasificēts, iepakots, marķēts, apzīmēts ar bīstamības zīmēm un arī visos citos aspektos ir sagatavots pārvadāšanai atbilstoši piemērojamajiem starptautiskajiem un nacionālajiem valstiskajiem noteikumiem.</p>		
8. Pārvadājums notiek ievērojot prasības, kuras ir noteiktas: (nevajadzīgo svītrot)		9. Papildus informācija kraušanas darbībām		
PASAŽIERU UN KRAVAS TIKAI KRAVAS GAISA GAISA KUĢĪ KUĢĪ				
10. Jūras/avio reisa Nr. un datums	11. Iekraušanas osta/vieta			
12. Izkraušanas osta/vieta	13. Galapunkts			
14. Pārvadāšanas apzīmējumi * Iepakojumu veids un skaits; kravas apraksts Bruto masa (kg) Neto masa Tilpums (m ³)				
15. Konteineru identifikācijas Nr./ Transportlīdzekļa reģistrācijas Nr.	16. Plombu numurs (-)	17. Konteineru/transportlīdzekļa izmēri vai tips	18. Taras masa (kg)	19. Kopējā bruto masa (ieskaitot taras masu) (kg)
KONTEINERA/TRANSPORTLĪDZEKĻA PIEKRAUŠANAS SERTIFIKĀTS Ar šo apliecinu, ka augstāk aprakstītās kravas iepakotas/iekrautas augstāk norādītajā(-os) konteinerā/transportlīdzeklī atbilstoši piemērojamām prasībām ** JĀAIZPILDA UN JĀPARAKSTA ATTIECĪBĀ UZ UZ VISIEM KRAVAS KONTEINERĒM/TRANSPORTLĪDZEKĻIEM PAR IEPAKOŠANU/IEKRAUŠANU ATBILDĪGAJA I PERSONAI		21. SAŅĒMĒJA ATZĪME PAR SAŅEMŠANU Saņēmu augstāk norādīto iepakojumu / konteineru / piekabju skaitu, kuri pēc ārējā izskata ir atbilstoši stāvoklī, izņemot sekojošo: SAŅĒMĒJA PIEZĪMES:		
20. Uzņēmuma nosaukums	Transporta uzņēmuma nosaukums	22. Uzņēmuma nosaukums (NOSŪTĪTĀJA, KURŠ SAGATAVOJIS ŠO DOKUMENTU)		
Deklarāciju parakstījušās personas uzvārds / ieņemamais amats	Transportlīdzekļa reģistrācijas numurs.	Deklarāciju parakstījušās personas uzvārds / ieņemamais amats		
Vieta un datums	Paraksts un datums	Vieta un datums		
Deklaranta paraksts	AUTOVADĪTĀJA PARAKSTS	Deklaranta paraksts		

** skatīt 5.4.2.

MULTIMODĀLA BĪSTAMO KRAVU PĀRVADĀJUMU VEIDLAPA

Nākamā lapa

1. Nosūtītājs	2. Pārvadājuma dokumenta numurs			
	3. Lapa 2 no lapām		4. Nosūtītāja reģistrācijas numurs	
			5. Ekspeditora reģistrācijas numurs	
14. Pārvadāšanas apzīmējumi	* Iepakojumu veids un skaits; kravas apraksts	Bruto masa (kg)	Neto masa	Tilpums (m ³)

BĪSTAMĀM KRAVĀM jānorāda ANO Nr., oficiālais kravas nosaukums, bīstamības klase, iepakojšanas grupa (ja tāda ir) un jebkura cita informācija, kas vajadzīga saskaņā ar piemērojamajiem valsts un starptautiskiem noteikumiem.

5.5. NODAĻA

ĪPAŠI NOTEIKUMI

5.5.1. *(Svītrotā)*

5.5.2. **Īpaši noteikumi attiecībā uz fumigētām kravas transporta vienībām (ANO nr. 3359)**

5.5.2.1. ***Vispārīgi nosacījumi***

5.5.2.1.1. Uz fumigētām kravas transporta vienībām (ANO Nr. 3359), kuras nesatur citas bīstamās kravas, neattiecas nekādi citi *RID* nosacījumi, izņemot šajā sadaļā norādītos.

PIEZĪME: Šīs nodaļas izpratnē par kravas transporta vienību uzskata vagonu, konteineru, cisternkonteineru, portatīvo cisternu vai *MEGC*.

5.5.2.1.2. Ja fumigētā kravas transporta vienībā papildus fumigantam ir iekrautas bīstamās kravas, papildus šīs sadaļas nosacījumiem jāpiemēro *RID* nosacījumus, kas attiecināmi uz šīm kravām (ieskaitot apzīmēšanu, marķēšanu un dokumentāciju).

5.5.2.1.3. Fumigētu kravu pārvadāšanai jāizmanto tikai tādas kravas transporta vienības, kuras ir iespējams noslēgt tā, lai gāzes noplūde ir samazināta līdz minimumam.

5.5.2.2. ***Apmācība***

Personām, kas ir iesaistītas darbībās ar fumigētām kravas transporta vienībām, jābūt apmācītām atbilstīgi to atbildībai.

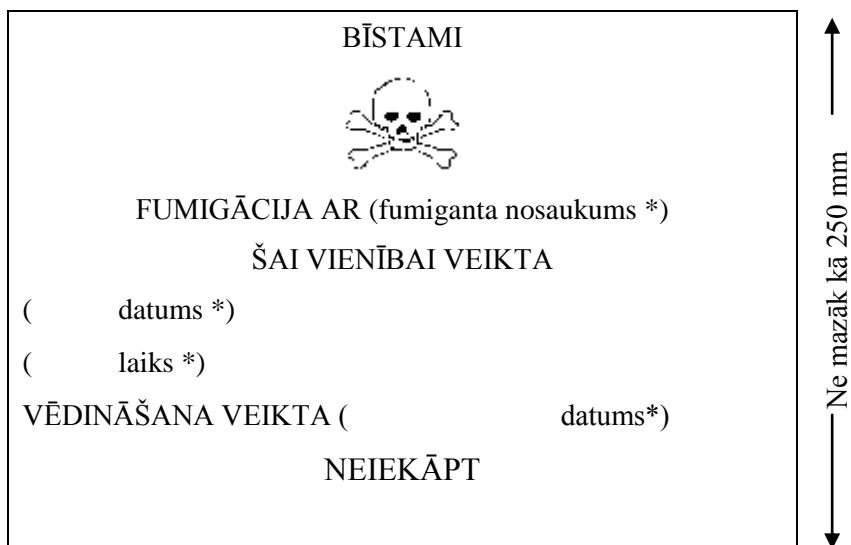
5.5.2.3. ***Marķēšana un apzīmēšana***

5.5.2.3.1. Fumigētu kravas transporta vienību jāmarķē ar 5.5.2.3.2.punktā norādīto brīdinājuma zīmi, kuru jāpiestiprina katrā piekļūšanas vietā tā, lai tā ir labi redzama personām, kas atver kravas transporta vienību vai iekļūst tajā. Šai zīmei paliek uz kravas transporta vienības, līdz brīdim, kamēr:

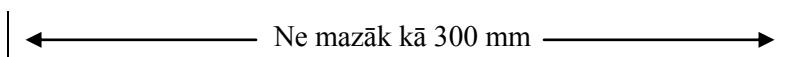
- a) fumigētā kravas transporta vienība ir izvēdināta, lai novērstu fumigācijas gāzes kaitīgu koncentrāciju; un
- b) fumigētās kravas vai materiāli ir izkrauti.

5.5.2.3.2. Fumigācijas brīdinājuma zīme ir ne mazāk kā 300 mm plats un ne mazāk kā 250 mm augsts taisnstūris. Marķējumu jādrukā melnā krāsā uz balta fona ar burtu augstumu ne mazāku kā 25 mm. Šīs zīmes attēls ir dots attēlā šē turpmāk.

Fumigācijas brīdinājuma zīme

* Ieraksta vajadzīgās ziņas

- 5.5.2.3.3. Ja fumigētā kravas transporta vienība ir pilnībā izvēdināta, vai nu atverot vienības durvis, vai veicot mehānisku vēdināšanu pēc fumigācijas, uz fumigācijas brīdinājuma zīmes jāatzīmē vēdināšanas datumu.
- 5.5.2.3.4. Kad fumigētā kravas transporta vienība ir izvēdināta un izkrauta, fumigācijas brīdinājuma zīmi jānoņem.
- 5.5.2.3.5. Ja tās nav nepieciešamas attiecībā uz citām šajā kravas transporta vienībā iekrautām 9.klases vielām vai izstrādājumiem, paraugam Nr.9 atbilstošas transporta bīstamības zīmes (skatīt 5.2.2.2.2.) nedrīkst piestiprināt fumigētai kravas transporta vienībai.
- 5.5.2.4. Dokumentācija**
- 5.5.2.4.1. Dokumentos saistībā ar kravas transporta vienību, kuras pirms pārvadājuma ir fumigētas un nav pilnīgi izvēdinātas, pārvadāšanu jāiekļauj šādu informāciju:
- "UN 3359 fumigēta kravas transporta vienība, 9", vai "UN 3359 fumigēta kravas transporta vienība, 9. klase";
 - fumigācijas datumu un laiku; un
 - izmantotā fumiganta tipu un daudzumu.
- Šos datus jānorāda nosūtītājas valsts oficiālajā valodā un, ja šī valoda nav angļu, franču, itāļu vai vācu valoda, tad arī angļu, franču, itāļu vai vācu valodā, ja starp pārvadājumā iesaistītajām valstīm noslēgtajos līgumos (ja tādi ir) nav paredzēts citādi.
- 5.5.2.4.2. Dokumenti drīkst būt jebkādā formā ar nosacījumu, ka tie satur 5.5.2.4.1.punktā paredzēto informāciju. Šai informācijai jābūt viegli identificējamai, izlasāmai un noturīgai.
- 5.5.2.4.3. Jāsniedz instrukcijas par jebkādu fumiganta atlikumu, ieskaitot fumigācijas ierīču (ja tādas lietotas), utilizāciju.
- 5.5.2.4.4. Dokuments nav nepieciešams, ja fumigēta kravas transporta vienība ir pilnīgi izvēdināta un vēdināšanas datums norādīts uz brīdinājuma zīmes (skatīt 5.5.2.3.3. un 5.5.2.3.4.).